

VOJNA MED NEMŠKO IN SRBSKO ARMADO JE KONČANA.

OSTANKI SRBSKIH ČET SO POBEGLI V ALBANIJO.

NEMCI IN AVSTRIJCI SO DOBILI VSE, KAR SO HOTELI.

DIREKTA ZVEZA MED BERLINOM IN CARIGRADOM. — PROKLAMACIJA ČRNOGORSKEGA KRALJA. — RUMUNSKA, GRŠKA IN ITALIJA. — IZJAVA RUMUNSKEGA POSLANIKA. BITOLJ BO V NAJKRAJŠEM ČASU PADEL. — ČLANI SRBSKE VLADE NAMERAVAJO POBEGNITI V ITALIJO. — ZAVZETJE RUDNIKA. — NEMCI SO VJELI KAKIH 100,000 SRBSKIH VOJAKOV. — IZJAVA SRBSKEGA POSLANIKA. — ODLIKOVANJA. — ZAVEZNIKI SE ŠE VEDNO IZKRECAVAJO.

ZAVEZNIŠKA POROČILA

Bitolj obkoljen.
London, Anglija, 27. novembra. Iz raznih strani poročajo, da so Bolgari obkolili Bitolj in da bodo v najkrajšem času dospeli v to mesto Nemci in Avstrijci. Glavna srbska armada se pomika v jugozapadni smeri. Najbrže namerava poiskati zavetišča v grškem ozemlju.

Angleška ojačenja.
London, Anglija, 27. novembra. Tukajšnja Reuterjeva agencija je dobila poročilo, da se je v četrtki izkrcalo v Solunu veliko angleških in francoskih vojakov; dospeli so z Galipolisa. Na Balkanu je nastopila zima izvanredno zgodaj. Na več mestih že leži sneg, kar zelo otežkoča vojaške operacije.

Francosko poročilo.
Paris, Francija, 27. novembra. Iz Aten poročajo, da se je dosedaj izkrcalo v Solunu 125.000 mož, ki so izborni preskrbljeni z orožjem in municijo. Francozi in Angleži čakajo samo odločilnega trenutka, da bodo udarili. Kje se bo vršila odločilna bitka, se dosedaj še ne ve.

Turki v Mezopotamiji.
London, Anglija, 27. novembra. Že večer je bilo sporočeno, da so Angleži premagali na nekaterih mestih Turke, danes se je pa doznalo nekoliko podrobnosti. Turška vlada je sporočila, da se je vršila ob fronti pri Iraku vroča bitka, v kateri so bili Angleži zmagovalci. Turki so bili poraženi tudi ob Tigrisu, v kateri so bili Angleži zmagovalci. Pod varstvom desetih bojnih ladij so napadli Angleži turške postojanke in jih po kratkem boju zavzeli. Turki so imeli strahovite izgube.

Vroči napadi.
Paris, Francija, 28. novembra. Havasova agencija je dobila v soboto iz Bitolje brzojavko, da so zavzeli Srbi mestni Brod in Kruševu. 10.000 Srbov stoji nasproti 24.000 Bolgarov, ki pa ne morejo ničesar opraviti. Kakorhitro bodo dobili Bolgari ojačenja, bodo začeli prodirati proti Bitolju. Srbi pošiljajo svoje ranjence v Albanijo.

Slabo vreme.
Paris, Francija, 28. novembra. Iz Soluna poročajo: — Sovražniške operacije ovira slabo vreme. Snega je toliko zapadlo, da na nekaterih mestih zavezniški ne morejo nikamor naprej. Srbi so izpraznili Kačanik. Sedaj se umikajo po cestah, ki vodijo proti Draču. Skadru in Santi Quaranti. Železnica, ki veže Skoplje in Mitrovico, je v nemško-avstrijskih rokah.

Proklamacija kralja Nikolaja.
Paris, Francija, 28. novembra. Črnogorski generalni konzul je dobil iz Cetinja sledečo brzojavko: — Kralj Nikolaj je izdal na svoj narod proklamacijo, v kateri pravi Črnogorcem, da naj ne obupajo in jih poziva, da naj bodo taki kakor so Srbi.

Srbska armada je bila prisiljena na umakniti se v črnogorske gore. Sedaj smo združeni in se moramo toliko časa bojevati, dokler ne preženemo sovražnika iz naše in srbske dežele. Črnogorci bo vstrajali do konca. Njej je ljuba smrt, kakor pa sužnjost. — Naprej, moj narod, naprej, do končne zmage!

Srbska armada.

Milan, Italija, 28. novembra. — Neki srbski častnik je brzojavil, da se je začela srbska armada umikati v Albanijo in Črnogoro. Koncentrirani se bodo poskušali v okrajih Dibra, Gostivar in Pri-lep. —

AVSTRIJSKO - NEMŠKO - BOLGARSKA POROČILA.

Vojni plen.
Berlin, Nemčija, 27. novembra. Iz glavnega stana nemške armade poročajo: — Avstrijci in Nemci so pregnali Srbe severno od Mitrovice. V Mitrovici so vjeli 1700 mož in zaplenili veliko množino vojnega materiala. —

Jetniki.
Berlin, Nemčija, 27. novembra. Avstrijci, Nemci in Bolgari so vjeli dosedaj 101.000 srbskih vojakov in veliko častnikov. Tri četrtine srbske armade ujete. Avstrijci so opustili 2000 jetnikov, ki so se nahajali v Srbiji.

Posamezne čete.
Dunaj, Avstrija, 27. novembra. Srbska armada je popolnoma razkrojena. Posamezni oddelki so se umaknili v gore. Nekateri vojaški strokovnjaki pravijo, da nam bodo ti oddelki napravljali večje stitnosti kakor nam jih je cela srbska armada. Pridrveli bodo iz gor, napadali naše kolone in ubežali s plenom. Začela se bo praveca guerilna vojna, katere naši vojaki niso vajeni.

Rumunska, Grška in Italija.
Berlin, Nemčija, 28. novembra. Neki rumunski časopis piše: — Zavezniški hočejo imeti same žrtve. Srbijo so toliko časa vlekli za nos, da je sedaj popolnoma uničena, brez vsake pomoči. Kralj Peter ve, kaj so obljube zavezniškov. Sedaj je revež brez dežele in brez vojakov. To je dobra lekcija za male države, posebno pa za Rumunsko. Zavezniški hočejo še več jih žrtve in nam neprestano prigovarjajo, da bi jim sedli na limbo. Upajmo, da se to ne bo zgodilo.

Princ Ghika.
Berlin, Nemčija, 28. novembra. Iz Rima poročajo preko Amsterdam, da je bil angleški vojni minister z velikimi svečanostmi sprejet v zunanjem ministrstvu. — Pri sprejemu so bili navzoči tudi ruski, srbski in rumunski poslani. — Rumunski poslanik, princ Ghika, je baje rekle, da Rumunsko ne bo delala Rusom nikakih neprilic, če bodo hoteli prekoračiti njeno ozemlje.

Grška vlada.
Sofija, Bolgarsko, 28. nov. — Iz Aten poročajo: — Člani grškega kabineta se neprestano posvetujejo s častniki generalnega štaba in so v neprestani zvezi z kraljem Konstantinom. Grška vlada je pripravljena izpolniti vse zavezniške zahteve, toda na vsak način hoče ostati nevtralna.

Odlitkovanja.
Berlin, Nemčija, 28. novembra. Iz Rima poročajo preko Amsterdam: — Angleški vojni minister je obiskal danes poveljnika italijanske armade in mu podelil v imenu an-

gleškega kralja red Order of Bath. Vojni minister je zatem odkrival italijanskega kralja z redom sv. Mavricija in sv. Lazarja.

Srbska armada uničena.
Berlin, Nemčija, 28. novembra. Iz Aten poročajo: — Polkovnik Vasić je poslal tukajšnjemu srbskemu poslaniku sledečo brzojavko: —

Srbska armada brani prelaze, ki vodijo s Kosovega polja proti Prizrenu in proti Stari planini. Glavni del armade se je v popolnem redu umaknil. Na tisoče beguncev je ostalo na Kosovem polju, ki so bili prepričani na milost in nemilost sovražniku.

Izgubili smo vse upanje, da bi obdržali Bitolj v svojih rokah. — Marsikaj bi lahko dosegli, če bi ne imeli Bolgari petkrat več čet kakor mi.

Jutri bodo Bolgari v Bitolju. Mesto smo že izpraznili.

Srbski poslanik mu je na to brzojavil: —

Napočil je konec Srbije, toda velika sreča je za nas, ker je naša hrabra armada in nje voditelji izkrenjeli sovražnika. Na tujih tleh bomo pričakali dne, ko bomo obnovili srbsko kraljestvo in se strašno maščevali.

Zveza med Nemško, Bolgarsko in Turčijo.

Berlin, Nemčija, 28. novembra. Vojna s Srbijo je končana. V zgodovini bo zapisano, da je bila Srbija popolnoma uničena, da je izgubila svojo armado in ves upliv.

Poročilo, ki ga je izdala armadno vodstvo, se glasi: — S tem, da so pobegnili zadnji ostanki srbske armade v albanske gore, je vojna s Srbijo končana. Edini cilj te vojne je bil, da dobe Nemci zvezo z Carigradom. To se jim je popolnoma posrečilo, in to jim zadostuje.

Operacije proti Srbom so se začele 6. oktobra pod vodstvom generala Mackensena. General Koevess je operiral pri Drini in Savi, general Gallwitz pa pri Donavi. Nemcem se je po kratkem prizadevanju posrečilo vdreti v Srbijo. 14. oktobra se je umesala tudi Bolgarska v vojno. General Bojadjiev je bil začel prodirati proti Negotinu in Pirotu, general Teodorov pa proti Skoplju.

Pripoznatni moramo, da so se Srbi izvanredno hrabro ustavljali, doseči pa niso mogli veliko, ker smo bili mi v velikanski premoči. Vjeli smo več kot 100.000 srbskih vojakov. Ni treba skoraj omenjati, da je v naših rokah tudi silno veliko srbskih topov in drugega vojnega materiala.

Zavzetje Rudnika.
Berlin, Nemčija, 28. novembra. Današnje poročilo vrhovnega armadnega vodstva se glasi: —

Sovražnika še neprestano zasledujemo. Zavzeli smo Rudnik, jugozapadno od Mitrovice, in vjeli 2700 Srbov.

Bolgari prodirajo proti Ipeku in Prizrenu.

Dunaj, Avstrija, 28. novembra. Bolgari prodirajo proti okrajema Ipek in Prizren. Večraj so vjeli 3500 Srbov, zaplenili pet municijskih voz, tri lokomotive in preko 100 železniških voz. — Angleži in Francozi se nahajajo v obupnem položaju.

Brzojavna zveza.
Dunaj, Avstrija, 28. novembra. Iz Carigrada poročajo, da je sedaj

Italijanski naskoki na Gorico brezuspešni.

Z Dunaja se poroča, da Italijani neprestano naskakujejo, da pa nimajo nobenega uspeha.

PADEC GORICE?

Poroča se, da je padla Gorica, a želja je pri tem oče te misli. — Poročilo iz Zeneve.

Berlin, Nemčija, 28. novembra. Kljub temu, da se bliža zima, postajajo bitke ob Soči vsaki dan močnejše ter vpriparjajo Italijani naskoke na celi fronti, dasiravno brez vsakega uspeha.

V nekem poročilu iz Dunaja se glasi, da so obnovili Italijani večraj na celi fronti ob Soči svoje naskoke, da pa so bili neuspešni ter da so imeli velikanske izgube.

Najbolj ostre boje se je izvajalo pred mostnim pročeljem pred Gorico, kjer je naskakoval sovražnik brez vsakega prestanka in kjer je povelj v boj vse svoje sveže sile. Posebno se je zgodilo to v bližini Oslavia (?), kjer je skušal sovražnik prodreti preko ceste.

Za kratek čas je bil vrhunec severno od Oslavije v rokah sovražnika, a po uspešnem ognju naše artilerije se je zopet zavzelo vse pozicije. V posesti kojih se je nahajal sovražnik za kratek čas.

Italijani so tudi prodrl v naše pozicije pri Podgori, a se jih je zopet pregnalo ter zasledovalo z uspešnim ognjem. Ozemlje pred mostnim pročeljem je bilo pokrito z mrtveci. V bližini Oslavije smo našli nad tisoč mrtvih Italijanov.

Na robu doberdobske visoke planote so se omejili Italijani na napade južozapadno od sv. Martina, kjer se jih je odbilo. Istotako so bili brezuspešni njih naskoki v sektorju ob gorenji Soči. Položaj na drugih točkah ob Soči je neizpremenjen.

Na tirolski fronti so naskočili Italijani naše pozicije v bližini Monte Piano ter pri Schludersbach, kjer se jih je odbilo.

V neki brzojavki prekmorske agencije se glasi, da se Italijani najbolj boje Dalmatincev, ki rabijo tudi ročne nože pri njih protinaskokih.

Padec Gorice

Zeneva, Švica, 28. novembra. Poročila, ki so došla iz Chiasso, v bližini italijanske meje, obnavljajo vest o padcu Gorice. Oficijelno se te vesti dosedaj še ni potrdilo.

Deklica zaslužila vojni križec.

Paris, Francija, 28. novembra. 17-letna Emilia Moreau, ki je služila tekom naskoka na Loos kot voditeljica Angležev, ki je nadalje požrtvovalno stregla bolnikom ter se aktivno vdeležila bojni, je bila večeraj z velikim čermonijem odlikovana z vojnim križcem. Pozneje je bila tudi od predsednika Poincaré-ja sprejeta v avdienci.

Rekviriranje žita v Canadi.

Fort William, Ont., 28. nov. — Na odredbo vlade je žitni komisar za Canado rekviriral vse žitne kvalitete 1., 2. in 3. v canadskih skladiščih v Port Arthur-ju. Zaplenjeno žito je namenjeno za italijansko vlado.

direktna brzojavna zveza med Carigradom in Berlinom.

Kralj Peter.

Dunaj, Avstrija, 28. novembra. Neki nemški časopis je dobil iz zanesljivega vira poročilo, da nameravajo člani srbske vlade in kralj Peter pobegniti z zrakoplovi v Italijo. V glavnem stanu srbske armade je baje pripravljenih osem zrakoplovov najnovjšega sistema.

Žalostna usoda, ki je zadela Srbijo, je tako uplivala na kralja Petra, da si je že večkrat nameraval vzeti življenje. Kljub temu, da je skoraj na smrt bolan, hoče biti neprestano na fronti. Če sedi na konju, ga morata podpirati dva moža. —

Z zapadnih bojišč. Eksplozije min.

Nemci poročajo, da so zavzeli pri Neuville izdolbine, povzročene vsled min.

DELO LETALCEV.

V francoskem poročilu se glasi, da je opaziti živahnejše delovanje letalcev.

Berlin, Nemčija, 28. novembra. V današnjem oficijelnem poročilu glede položaja na zapadnem bojišču se glasi: —

Po minskih eksplozijah v okolici Neuville smo zasedli nastale izdolbine ter ujeli večje število jetnikov.

Na drugih točkah fronte so se vršili boji z ročnimi granatami in minami.

V Champagne in v Argonih je bila delavna francoska artilerija. —

Francosko poročilo.

Paris, Francija, 28. novembra. V popoldanskem poročilu se glasi, da so se vršili v Artois ponočni boji z ročnimi granatami in sicer med Givenchy, Roelincourt ter Chantecler farmo.

Severno od Labirinta so eksplozirali Nemci neko mino pred francoskimi utrdbami, nakar so pričeli z naskokom, ki se je končal z zmago Francozov.

Francoski letalci so vrgli bombe na železniško postajo v Novon ter prisilili sovražne balone, da so pristali. Pri Pont-a-Mousson se je moral neki nemški aviatik spustiti na tla za nemškimi črtami in sicer po daljšem boju z nekim francoskim aeroplanom.

Delovanje letalcev.

V večernem poročilu se glasi, da se ni pripetilo ničesar posebnega. Iztočno od Berry je bila vsled uspešnega ognja Francozov prepodena neka močna nemška patrula.

V Belgiji se je izstrelilo iz zraka neki nemški aeroplan, ki je padel pri Westende v odprto morje. Neki nemški torpedni čoln ter neki čoln sta zapustila Ostende, da vzameta ponesrečene za krov. Hidroaeroplani zavezničkov ter francoska artilerija so napadli te čolne ter potopili enega.

Iztočno od Muehlhausen so obstreljevali francoski aeroplani neko nemško zrakoplovno garažo. Sleđnja je pričela goreti ter je bil poškodovan tudi neki nemški aeroplan, ki se je nahajal v bližini. Pri Nancy se je prisililo nekega nemškega letalca, da je pristal.

Izgube Canadcev.

Ottawa, Canada, 28. novembra. Seznam izgub, katerega je ravnokar objavil general Hughes, kaže, da je bilo več kot 90 od sto uničenih pri različnih canadskih bataljonih na zapadni fronti ter da ima prva divizija, ki je prišla v januarju na fronto, le še malo živih in nepoškodovanih mož.

Od 7. bataljona, ki je štel 1000 mož, jih je ostalo le 87. Ostali so mrtvi ali ranjeni. Od nekega drugega bataljona je ostalo celo le 19 mož.

Skupne izgube Canadcev znašajo 17.500 mož mrtvih, ranjenih in ujetih.

Canadski polki so prav posebno trpeli vsled nemških ofenziv pri Ypres, Festhubert in Givenchy.

Velika gibanja čet.

London, Anglija, 28. novembra. Poročevalec "Daily Mail" v Rotterdamu poroča, da se vrše v Nemčiji važna gibanja čet in da so železnice praktično popolnoma okupirane od vojaštva. Na Holandsko ni dospela danes nobena nemška pošta.

Osemnajst ladij torpediranih.
Berlin, Nemčija, 28. novembra. Admiraliteta je danes objavila, da so podmorski čolni v Sredozemskem morju potopili dosedaj 18 ladij s skupno vsebino 112.082 ton.

Z iztočnih bojišč.

Z ruskega vojnega pozorišča se poroča o manjših naskokih, katere se je odbilo.

Berlin, Nemčija, 28. novembra. Glede operacij v Rusiji se je danes oficijelno sporočilo: —

Armada skupina maršal Hindenburg: — Naše strojne puške so v bližini Busehnhof, južno od Jakobstadt, izstrelile iz zraka neki ruski aeroplan. Zrakoplov je padel med naše črte ter so ga tekom noči privedle naše patrule.

Armada skupina princ Leopold: — Odbilo se je neki ruski naskok severno od Baranovici.

Od armadne skupine generala Linsingena ni poročati ničesar novega.

Proti prisilni vojaški službi.

London, Anglija, 28. novembra. Večrajšnja narodna konvencija, katero se je sklicalo proti prisilni vojaški službi, je bila zelo dobro obiskana od številnih delegatov iz vseh strani dežele. Prečitalo se je pismo James Henry Thomasa, v katerem se glasi: — Nič ni bolj pripravno spraviti narod v nespornost ter vlado v zadrego in nič ne more delavcev bolj vznevoljiti kot je konskripcija.

Charles Trevelyan, liberalni član parlamenta, je izjavil, da bo z vsjo silo nastopil proti prisilni vojaški službi. Soglasno se je sprejelo resolucijo, v kateri se glasi, da se bo nasprotovalo prisilni vojaški službi z vsemi sredstvi, ki so narodu na razpolago.

Beg interniranega.

Norfolk, Va., 28. novembra. — Pred očmi posadke ameriške bojne ladje "Vermont" ki strážijo pomol, ob katerem sta zasedirani dve internirani nemški pomožni križarki "Eitel Friedrich" ter "Kronprinz Wilhelm", je skočil neki matroz "Eitel Friedrieha" s krova ter splaval na breg. Pozneje se ga je ujelo v neki zloglasni hiši v mestu.

Revolucionarne proklamacije.

Atene, Grška, 28. novembra. — V nekem poročilu iz Carigrada se glasi, da se je razdelilo v armad proklamacije revolucionarnega značaja ter da se jih je tudi na bilo na železniških postajah.

Stavke za priznanje uniije ter višje plače.

Korich Bros. — Gospodar se ne čelne ukloniti, ker misli, da ne bodo delavci dolgo časa držali skupaj. On upa, da ga bodo v par dneh prišli prositi delavci in delavke, naj jih vzame nazaj na delo. Delavci naj dokažejo gospodarjem, da so sklenili stavkati toliko časa, dokler se ne ugodijo njihovim zahtevam.

Jakob Marksamer, 190 Green Street. — 65 ljudi na stavki za višje plače.

H. Jarnourer, 202 Green Street 15 ljudi stavka za višje plače.

William Wermes, 594 Broadway. — Je poslal 30 ljudi ven, da se pridružijo uniji. Millinery and Ladies Straw Hat Workers Union je pričela z bojem in po dveh dneh je dovolil gospodar 25 odstotkov povišanja ter priznal unijo.

Delavci pri ženskih slannikih dobivajo višje plače ter priznanje unije.

Nad sto delavcev American Hat Co., 610 Broadway se je organiziralo ter zahtevalo priznanje unije ter povišanje plače za 25 odstotkov. Zahtevali so tudi, da se nastavi zopet tri deklie, katere se je odpustilo, ker so delovale za unijo. Gospodarji so se uklonili brez vsake stavke in delavnica je sedaj strogo unijska.

Nemiri v Egiptu.

Beduinski rodovi so naskočili prednje straže in vlada je odredila potrebne odredbe.

London, Anglija, 28. novembra. Central News je objavila danes oficijelno poročilo iz Kajire, Egipt, v katerem se glasi, da so neki agenti zavedli zapadne beduinske rodove, da so naskočili angleške mejne straže ob meji. Da se prepreči nadaljne spopade, je baje vlada odredila, naj izpraznijo čete dotične točke ter se umaknejo na glavne posojanke, kjer je močete boljše obvladati položaj.

Nadalje se izjavlja, da nima angleška vlada nobene skrbi glede Egipta, ker zida na prijateljstvo Senuzi-rodu.

Ze večkrat so prišla v svet poročila o nemirih med domačini v Egiptu, a vsaki pot je vlada v Egiptu odločno dementirala te vesti. V gori omenjenem poročilu se prvikrat glasi, da so se v resnici vršili nemiri in da smatra egiptovska vlada situacijo za vznemirljivo.

Dementirano poročilo.

London, Anglija, 28. novembra. Neka brzojavka iz Kodanja na Central News poroča, da je vladni predsednik provincie Schleswig-Holsteina pred kratkim izdal oficijelno izjavo, v kateri se označuje kot neutemeljene vesti, da se namerava po končani vojni odstopiti danski del Holsteina v roke Danske.

V izjavi se glasi, da spravljajo v sve taka poročila ljudje, ki računajo z zmago zavezničkov. V odgovor na to pa je treba pokazati le na vojaške uspehe, katere je dosegla Nemčija in Avstrija.

Posvetovanje kardinala s papežem.

Rim, Italija, 28. novembra. — Papež je sprejel danes v avdienci kardinala Hartmanna iz Kelmorajna. Neoficijelno sta se oba že veraj posvetovala. Kardinal Hartmann se trdovratno izogiba vsaki priliki, da bi se ga zaplelo v pogovor. On izjavlja neprestano, da je prišel v Rim edinole radi konsistorija ter je pozitivno dementiral vesti, da prihaja v tajni misiji od nemškega cesarja.

Pozor, pošiljatelji denarjal

Denarne pošiljlatve v Avstrijo bomo sprejemali kljub vojni v Italijo, pošta gre nemotljeno preko HOLANDIJE in SKANDINAVIJE.

Zadnja poročila nam naznanjajo, da se denarne pošiljlatve ne izplačujejo v južni TIROLSKI, na GORISKEM, DALMACIJI in deloma v PRIMORJU. — Za del STRE, KRANJSKO vso in enako spodnji STAJER in druge notranje kraje pa posluje pošta kakor v mirnih časih, seveda traja pošiljanje in izplačevanje kaka dva tedna dalj, nego v mirovnih razmerah.

Od tukaj se vojakom ne more denarja pošiljati, ker jih vedno prestavljajo, lahko pa se pošlje sorodnikom ali znancom, ki ga od tam pošljejo vojakom, ako vedo za njegov naslov.

Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order", ter priložite natančni Vaš naslov in one osebe, kateri se ima izplačati.

Gene:

K.	\$.	K.	\$.
5....	.30	120....	18.25
10....	1.70	130....	19.50
15....	2.45	140....	21.20
20....	3.20	150....	22.85
25....	3.90	160....	24.55
30....	4.75	170....	25.95
35....	5.50	180....	27.40
40....	6.30	190....	28.50
45....	7.05	200....	30.40
50....	7.70	250....	38.60
55....	8.55	300....	45.60
60....	9.30	350....	53.50
65....	10.05	400....	60.80
70....	10.80	450....	68.40
75....	11.55	500....	76.00
80....	12.35	600....	91.20
85....	13.10	700....	106.40

"GLAS NARODA"

(Slovenic Daily.)
Owned and published by the
Slovenic Publishing Co.
(a corporation.)

FRANK SAKSER, President.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of business of the corporation and
addresses of above officers:
28 Cortlandt Street, Borough of Man-
hattan, New York City, N. Y.

Na celo leto velja list za Ameriko in

Canada	\$3.00
pol leta	1.50
isto za mesto New York	4.00
pol leta za mesto New York	2.00
Evropa za celo leto	4.50
pol leta	2.25
Evropa	1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan
izvenredno veliki in praznikov.

"GLAS NARODA"

("Voice of the People")

Printed every day except Sundays and
Holidays.

Subscription yearly \$3.00.

Advertisement of agreement.

Detail bres podpis in obojnost se ne
pribojujejo.

Donor naj se blagoviti pošiljki po
Money Order.

Pri sprejembi kraja naročnikov pro-
simo, da se nam tudi prejšnje
izdaje naznani, da hitreje
najdemo naslovnika.

Dopisom in pošiljkom naredite ta
naslov:

"GLAS NARODA"

28 Cortlandt St., New York City.

Telefon 4397 Cortlandt.

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL

šla v skladišča kmalu druga leti-
na, ki obeta biti bogata.

— Avstrija in Nemčija sta od-
rezani od ameriškega, angleškega
in ruskega importa. Vsled tega je
jasno, da moremo dobiti velike
dobičke, če se nam da možnost, da
eksportiramo svoje pridelke v Av-
strijo in Nemčijo.

To je torej vzrok, ki je napotil
Bulgarsko, da je stopila v vojno.
Ker bo prinašala bulgarska pse-
nica obile dobičke, se izjavlja, da
je domovina v nevarnosti ter
spravljaj v svet gibanja, radi ka-
terih mora na bojnih poljih
umreti na milijone mladih, zdrav-
nih ljudi.

Narod pa upije: — Hura! —

Dopisi.

Yukon, Pa. — Ker so dopisi iz
naše naselbine precej redki, sem
sklenil jaz napisati par vrstic.
Glede dela se ne smemo preveč
pritoževati. Tukaj so štirje pre-
mogorovi, ki se precej dobro na-
predujejo. Zasluzek je odvisen od
dela in od prostora. — Nemila
smrt je pretrgala nit življenja ro-
jaku Martinu Tomazinu, ki je bil
star šele 24 let. Zjutraj je šel se
zdrav in vesel na delo, v premo-
gorovu se je pa vrgla nad njim
plast kamenja in ga zasula. Ne-
kaj časa je klical na pomoč, ko
so ga pa odklopali, je bil že brez
zvesti. Malo kasneje je izdihnil
v bolnišnici. Pokojnik je bil do-
ma iz Rake pri Novem mestu. Ta-
kaj zapušča ženo, dva otroka in
enega brata, v stari domovini pa
očeta, dva brata in dve sestre.
Spadal je k društvu "Edinost"
št. 34 S. D. P. Z. Pogreba, ki se
je vršil dne 22. novembra, so se
udeležila štiri društva. Sorodni-
kom naše iskreno sožalje. — Ro-
jaki, pristopajte k društvom, ker
niha ne ve, kje ga čaka nesreča!
Pozdrav! — Anton Lavrič.

Braddock, Pa. — Dela se še
precej dobro, samo plača pa ni
kak posebnega, ker dobimo le po 20
centov na uro. Delo se je dosedaj
še precej lahko dobilo, sedaj pa
gre malo težje. Zakenkrat ne sve-
tujem nikomur sem hoditi. Če se
bo kaj izpremenilo, bom že spo-
ročil. Pozimi imamo ponavadi tri
ali štiri dni počitnice v tednu. To
sicer ni povsod, ampak le tam.
Kjer so zaposleni Slovani. Slaba
za nas, kaj? — Dne 20. novembra
smo izročili materi zemlji dobro
znano rojakinjo Terezijo Drašler.
Zapustila je pet otrok, katerih
najmlajši je star šest let. — Ro-
jaki, pristopajte k društvom, ker
nikdo ne ve, kje ga doleti nesre-
ča! Za Slovence je boljše sloven-
sko društvo kakor angleško. To
vem jaz, ker imam v tem že jako
dobre izkušnje. Pozdrav! — Jo-
sip Kosir.

White Valley, Pa. — Delavske
razmere so se nekoliko izpreme-
nile, zboljšale se pa niso posebno.
Delamo bolj pomaloma, pa še ta-
krat, ko delamo, ne dobimo zado-
sti voz. — Članom društva sv.
Barbare postaja štev. 86 nazna-
njam, da je bilo pri zadnji seji
sklenjeno, da se bo vršila prihod-
nja seja 5. decembra, in sicer do-
polodne ob deveti uri, ne pa po-
polodne. K tej seji morajo priti
vsi člani, ker se bo pri tej priliki
izvolilo odbor za prihodnje leto.
Pozdrav! — Jurij Previč.

Kesanje grehov.

Spisal Drago Komac.

Nekoč sem se mudil na Koro-
škem. Namenil sem se obiskati
starega prijatelja.

Mlada in polna nad sva se bila
ločila pred davnimi leti. Zdaj pa,
že silovito mož, sem prišel k nje-
mu.

Skrita, med temnimi borovci in
smrekami, stoji hišica ob jezeru,
kamor so mi pokazali pot k mo-
jemu prijatelju.

Pozvonil sem, star mož mi je
prišel odpirat. Poprašal sem ga,
po prijatelju in odgovoril mi je:

"Da, gospod je doma, ali ne
vem, ali vas vsprejme, kajti nima
navade vsprejemati."

"Prosimo, le izročite gospodu
mojo posetnico."

Kimaje z glavo od šel je star-
ček v hišo.

Nisem dolgo čakal in že je pri-
hitel starihak gospod k meni.

"Jože, zdravstvuj, prijatelj,
kaj pa tebe nosi tudi?"

"Bogumil, Bog te živi!"

Objela sva se ter stopila v hišo.

"Jože, oprosti, da te vodim iz
zunanega življenja v drugo živ-

vlada sveti samostanski mir, veli-
častno tiho je to življenje, ki vla-
da po teh prostorih. Ne pozdrav-
lja, ne sprejema te nobeden, razen
mene in mojih sanj. Pojdi z me-
no in videl boš ta mir, to tiho."

Vstopila sva v malo sobico. Eno
okno je bilo obrnjeno tja na jeze-
ro s pogledom v ozadju na strme
vrhove gor, katerih teme se je
belilo snega. Drugo okno je gle-
dalo v zaraščen gozdik za hišo.
Tam ob oknu, proti jezeru, je stal
mekhek naslonjač, ob njem mizica.
V severnem kotu je bila pisalna
miza, ob njej bogata knjižnica.
Nad mizo je visela pokrajinska
slika — jesen v gozdu.

Orumenelo listje leži na tleh,
gole veje štrle v ozračje. Ozka
stezica vodi skozi gozd. Tik veli-
ke smreke stoji lešno znamenje,
križ, zraven tega klopica. Vse di-
ha na slika težko-trudno in prav
jesensko.

Na drugi strani sobe visi ravno
ista pokrajinska slika — gozd v
zim. Debeli plast snega odeva
znamenje, klopico, drevje, zem-
ljo. Tja po stezi se vidijo globoke
stopinje v snegu in za njimi je
krava sled.

Svetišče se mi je dozevalo ta
sobica. Veličastno je bilo vse.
"Jože, vidiš, tu je moj dom —
v tej sobici posedam in sem zopet
srečen. Tu zrem tja na jezero in
sanjam o minulih dneh, o njej, ki
me je tako vzvišeno, udano lju-
bila — o svoji umrli Mariici. Ta
sobica je bila njena, ko je živela.
Tu pri tem oknu je posedala ter
mislila name, ko sem jo jaz pozab-
ljal, zanemarjal ter divjal za dru-
gimi, ne meneč se za to, da imam
doma žensko bitje, ki me najuda-
nejši ljubi. V tem naslonjaču je
slonela ter plakala za menoj, ki se
nisem vračal cele tedne k njej.
Vsa soba je polna bridkih vzdi-
hov njene blage duše. Jože! In
jaz sem zavrgel njo, pozabil. Pe-
klena strast me je objela in ži-
veti sem začel z drugo: a Mariico,
ki je nisem umel, dokler je žive-
la, in ki sem jo poročil radi de-
narja, sem jaz ubil... Ubil sem
jo, če ne dejanski, pač pa z mu-
kami, ki sem jih jej napravljaj...
Tu vidiš sliko: Jesen je bila. Vsa
ko popoldne je hnila Mariica tja
gori v gozd k razpeli. Tam je mo-
bila zame, tam se je tolažila. In
nekega večera so jo dobili ljudje,
klečečo pred razpelom, — mrtvo.
Srčna kap, tuge in bolesti! Listje
je šumelo ter molilo zanjo, listje
je padalo ter poljubljalo njeno
mrzlo lice... Oni dan sem se za-
vedel, ono popoldne mi je zakri-
čala vest: ubijalec! Jože, grozno
sem trpel, ko sem po njeni smrti
čital njen dnevnik, pisan v polni
ljubezni do mene, brez najmanj-
šega očitavanja. Črtice zadnjega
dneva njenega življenja so mi od-
prle oči, vzbudile vest."

Prijatelj je odprl miznico ter
potegnil iz nje lično vezan zvezek
ter prišel:

"23. novembra 1894. — Jesen
je zunaj. Vse umira in kmalo u-
mrem tudi jaz. Kako rada bi še
živela, pričakovala potrpežljivo
onega dne, da bi prišel k spozna-
njam, kako te ljubim! Toda bojim
se, da ne ućakam. Še zadnji po-
ljub, Bogumil, in bodi srečen z
drugo, ko ne moreš biti z menoj!
Bogumil, ljubim te, ljubim z vso
dušo, a ti ne umeješ moje udane
ljubezni. Gorje je meni, toda v te-
šilo mi je, da si srečen ti, oziroma,
da se domišljaš, da te osrečuje —
ona, Bogumil, Mariica te bo večno
ljubila!"

"Prepozno, prijatelj, prepozno
sem se zavedal! — Tu vidiš drugo
sliko — življenje, Mariica! Težka
zima tlači njeno dušo. Pot gori ji
ni bil težaven; saj je zahajala tja
gori iskat tolažbe, molit zame! In
krava sled je moje dejanje, moja
hvala za udano zvesto ljube-
zen — ljubezen žene! Dan spo-
znanja me je dvignil, da sem za-
vrgel nekdanje želje, da sem na-
stopil pod novega življenja, ki
sem se sem posvetil — spominu
na Mariico! In v tem življenju
sem srečen, njen duh plava nad
menoj in je z menoj — srečen!"

Popoldne sva šla v gozd k one-
mu razpeli. Ko sva dospela pre-
denj, odkril se je prijatelj in tudi
jaz. Razpelo je bilo še isto, staro,
razpokano, samo klečalnik je bil
nov in pod križanim je visel o-
kvir, v katerem je bil napis:

"Tvojem spominu živim!"

Šumljaj je gozdik nad nama.
Vetrič je dihaj prijetno ter gladi
dih osivelo glavo Bogumila. S pri-
pognjeno glavo, solznimi očmi je
stal tam pred križanim starček,
skesan svojih mladostnih grehov!

Mir je vladal, le zdajpazdaj je
vzdihnil gozd. Zlati žarki so se
prikradli skozi vejčje ter posi-
jali starčku v oči, kakor bi mu
hoteli obrisati solze.

Vnovič je gozd zasepetal, glas-
neje, tolažbe poln: "Bogumil —
Mariica te ljubi!"

Raznoterosti.

Doba, v kateri se je rodil Kristus.

Neki rimski katoliški list je pi-
sal, da so pričeli praznovati Bo-
žič šele v četrtem stoletju po Kr-
istu. Klement Aleksandrijski, ki
je živel v drugi polovici drugega
stoletja in v prvi tretjini, nagla-
ša, da je zelo težavna stvar dolo-
čiti dobo leta, v kateri se je rodil
Kristus. Nekateri egiptovski bo-
goslovci so trdili, da se je Kristus
rodil 26. maja, dočim so nekateri
grški bogoslovci trdili, da se je
rodil 19. ali 20. aprila. Leta 243.
je pisal neki bogoslovec, da se je
Odrešenik rodil 28. marca. V 18.
stoletju je zbral jezuit Lupi vse,
kar se je o tem vprašanju pisalo
v starih časih, ter je prišel do za-
ključka, da ni meseca v letu, za
kateri ni eden ali drugi pisatelj
trdil, da je to mesec rojstva Kr-
istovega. V evangeliju sv. Luke se
čita, da je v tistih dneh, ko se je
Kristus rodil, izdal rimski cesar
Avgust zapoved, naj se izvede po-
pisovanje prebivalstva po rim-
skem cesarstvu, toda to ni se za-
moglo določiti meseca, v katerem
je bil izdan omenjeni dekret, in
koliko časa da se je dalo prebiva-
stvu, da se dá popisovati. Getovo
je edino to po sporočilu sv. Gre-
gorija Nazianzenskega, da se je
v Carigradu že leta 379. prazno-
val Božič dne 25. decembra.

"Talmud" o ženi in zakonu.

Zidovski sv. pismo se mnogo
peča z žensko. V tej knjigi je na
primer čitati:

Kdor ostane neoženjen, ne za-
služi človeškega imena, ker je pi-
sano: združena mož in žena se
imenujeta človek.

Stari samec živi brez veselja,
brez blagoslova in brez sreče.

Kdor si vzame ženo zaradi de-
narja, bo imel zatelebane otroke.

Kdo je bogat? Tisti, ki ima
krasno ženo, osobito lepo po zna-
čaju.

Ako je žena redna in krepost-
na, podobna je vinski trti, ki rodi
slastne sadove, ker zapisano je:
Tvoja žena je kakor vinska trta
ob zidovih tvojega doma.

Mir je podlaga zakonske sreče.
Ako sta mož in žena krepostna,
je Bog z njima ter ju blagoslav-
lja.

Mož mora biti vedno ljubezniv
napram ženi, ker je ona blagoslov
v hiši.

Spoštujte svoje žene, ker le to
vas napravi za ljudi.

Mož, ne žali svoje žene, da se
brez potrebe ne razočje.

Neprezenljiva je žena, ki dela
po volji svojega moža.

Življenje moža, s katerim vla-
da žena, ni življenje.

S komer vlada žena, je sam
kriv svoje nesreče.

Hudobna žena je kakor blatno,
deževno vreme.

Kdo prenaša peklo že na zem-
lji? Mož hudobne žene.

Ako ti je žena mala, skloni se
ter ji šepetaj v uho (to je: ne stori
ničesar, da se poprej s svojo že-
no ne posvetuješ).

Kdor iz koristi vdaja svojo
hčer staremu, zapade smrtnemu
grehu in Bog mu ne bo nikoli od-
pustil.

Kdor dá svojo hčer surovemu
človeku, jo je izročil zvezano
levu.

Deset zapovedi za mladino.
Šolska oblast v italijanskem
mestu Reggio Emilia razdeljuje
med šolsko mladino pri izstopu
iz šole sledečih deset zapovedi:

1. Ljubi svoje součence, ki ho-
do tvoji delavski tovariši v živ-
ljenju.

2. Ljubi poučevanje, ki je du-
ševni kruh; bodi hvaležen svoje-
mu učitelju, očetu in svoji ma-
teri.

3. Posvečuj vse dni z dobrim
in koristnim delom.

4. Spoštuj dobre ljudi, čistaj
vse ljudi, a se nikomur ne klan-
jaj.

5. Ne sovraži nobenega človeka,
ne žali nikogar, ne maščuj se; to-
da zahtevaj svoje pravice ter se
zoperstavi ošabnežu.

6. Ne bodi bojazljiv; bodi pri-
jatelj slabih in ljubi pravičnost.

7. Zavedaj se, da prihaja vse
posvetno blagostanje od dela;
kdor ga uživa, ne da bi delal, kra-
de delavnemu kruhu.

8. Opazuj in preišči, da spo-
znaš resnico; ne veruj ničesar,
kar nasprotuje zdravi pameti, ne
slepi sebe, ne drugih.

9. Ne misli, da ljubi domovino
tisti, ki druge narode sovraži ali

zaničuje, ali ki želi vojne, ki je
preostanek barbarstva.

10. Želi si temu dneva, ko bo-
do vsi ljudje živeli v miru in pra-
vičnosti kot bratje, kot svobodni
občani domovine.

Smrt reveža.

Pri poskusu, da prekorači pe-
ron, je bil ubit večeraj popoldne
neki slabo oblečen mož, star ne-
kako 35 let, na postaji podružice
železnice na 18. cesti v New Yorku.
Vlak se je tako hitro ustavi-
lo, da so skoro popadali potniki
s svojih sedežev. Vsled te nezgo-
de je bil ustavljen promet za 15
minut.

Obsojeni goljufi.

Domobranksko sodišče v Plzinu je
obsodilo na 10 let ječe čevljarja
Traeka, ki je izdeloval čevlje za
vojake, pa je rabil najslabše usnje
in napravil podplate debele s tem,
da je položil papir.

V Budimpešti je bila obsoje-
na cela družba, ki je bila prevze-
la dobavljanje dveh milijonov
kavnih kock za vojake. V vsaki
kocki bi moralo biti osem gramov
kave, a v resnici je bilo povprek
le dva grama. Sodišče je ob-
sodilo Salomona Pollacka na 7 me-
secev ječe in 2500 kron globe.

Avstrija in Italija.

POROČILO O ITALIJANSKI OFENZIVI. — AVSTRIJSKI ZRAČNI NAPAD NA BENETKE. — ŽRTVE NAPADA. — VELIKO RAZBURJENJE PO ČASOPISJU. — ITALIJANSKI PARLAMENT JE ZAČEL ZOPET ZBOROVATI. — NALOGA POSLANEC JE, REŠITI RAZNA VPRAŠANJA, KI SE TIČEJO VOJNE. BARZILAI JE PRIŠEL V BENETKE.

Italijansko bojišče. Sovražni artilerijski ogenj je na soški fronti zopet živahnejši. Italijanska tretja armada dosega na obnovila napada na Dobrobojsko planoto, pač pa je severno pridružena druga armada opetovno nadaljevala svoje brezuspešne napore proti avstr. tolmarskim pozicijam, ter jih je razširila tudi na bovske kotline.

Po ena nadaljna armada napada fronto ob Dolomitih in na južnem Tirolskem. V odseku Riva se vrše začetni boji. Na Lavaronski visoki planoti operira sovrážnik s sapami. Poskus, napasti naše pozicije severno utrdb Luzzern, se je vnašem artilerijskem ognju ponesrečil. Pred Col di Lana se je razbilo večerj popoldne 6 italijanskih jurišev. Takisto so se ponesrečili mali sovrážni napadi proti Tressasi, poziciji Fanes in proti severnem izhodu doline Travenanze.

V prostoru Bovec so branitelji na zapadnem poboju Javorčka ob ovirah krvavo odbili sovrážen napad. Na naše črte jugo-vzhodno Mrzelga vrha in na Dole so navalile zopet močne sile. Bile so takisto zavrnjene. Za pojedine dele jarkov se boj še vrši. Razbil se je tudi sovrážni napad, ki se je pričel proti prostoru severno Sela. Poskusi Italijanov, prekorčiti reko severno Kanala, so bili preprečeni. Gorško mostišče se je nabaljalo zopet pod težkim ognjem. Posamični sovrážniki sunek proti hribu Sabotinu se je popolnoma ponesrečil. Več italijanskih bataljonov, ki so navalili proti odseku, severno hriba Sv. Mihaela, je moralo v našem artilerijskem in strojnem ognju zbežati v svoja križja nazaj.

Italijanska ofenziva. Bitka ob Soči kaže tudi še nadalje v več odsekih, da silovitost, s kateri so bili pričeli Italijani, pojenjuje. Ob tirolski fronti pa so navalili hujši in zlasti okoli Rive išče sovrážnik prostora, na katerem bi vdrl v deželo. Stiri ali pet italijanskih armad je na bojišču. Dve armadi sta ob Soči. Vsaka teh armad obsega stiri ali pet zborov po dve ali tri divizije pri prvotnem stanju s 15.000 puškami, reči moramo, da deluje ob Soči okoli 400 do 500 tisoč pušk. Armadni skupini, ki operirata proti koroški in tirolski fronti, sta seveda sestavljeni iz manjšega števila zborov.

Ob pojedini italijanskih in francoskih letalcev. Ironija usode je hotela tako, da se je izvršil polet avstrijskih letalcev nad Benetkami, ravno takrat, ko so za obrambo določeni italijanski in francoski letalci sedeli pri veliki pojedini v nekdanjem Plzenjskem restavranu in so bili bratovščino. 200 gostov je bilo in župan Grimani je slavil njihove junaške čine pri obrambi Benetk, kar so sprejeli italijanski in francoski letalci z veliko zadovoljnostjo, kakor poroča "Secolo".

Zrtve zračnega napada na Benetke. Pri avstrijskem letalskem napadu na Benetke se je našlo po zanesljivih nevtalnih poročilih 42 žrtev, med temi 11 mrtvih.

Strahovito razburjenje. Italijanski časopisje se peni jeze radi zvrženega zračnega napada na Benetke, pri katerem je ena bomba zadela streho cerkve degli Scalzi in poškodovala podstropje in slike na stropu, delo Tiepolova. Generalni ravnatelj muzeja lepih umetnosti, Ricci, se pospenja do zakletve, da naj oni, ki so to storili izgube vid, kar da niso vredni, da bi gledali lepoto tega sveta. Ricci izključuje slučajnost, ker vse Benetke so en sam umetni muzej in samo blazni ljudje morejo na tako mesto obrniti svoj srd. Ali nekaj pa pozablja Ricci, namreč, da so Benetke velik arzenal za bojne ladije in da so Benetke vojno pristanišče.

Barzilai v Benetkah. Minister "neodrešenih dežel" Barzilai je došel v Benetke in si je ogledal, kaj so napravili tam napadi avstrijskega zračnega brodogra. Barzilai je neestren, ker toliko časa stoji zamaš ob soški fronti in ne more v Gorico, da bi prinesel prebivalstvu pozdrav italijanske vlade, zato je šel v Benetke, da bo tam tolažil prebivalstvo, ki se boji novih napadov s strani avstrijskih zrakoplovec.

Brzjavni in telefonski promet ustavljen. Italijanska cenzura je ustavila za 36 ur brzjavni in telefonski promet, da tako ni mogoče izvedeti števila žrtev z bojišč.

Italijanska resnicoljubnost. V naslednjem zopet primer verodostojnega uradnega italijanskega vojenga poročevanja: Poročilo italijanskega generalnega štaba pravi: Na kraški planoti je poizkusil sovrážnik neko popoldne po siloviti, intenzivni kanonadi z močnimi silami napad v smeri proti Sileam. Ustavili smo ga in poglani nazaj, pri čemer mu je naša pehota ojačuje nanovo pri-

bilo posrečilo, približati se našim jarkom. — Nasproti temu se ugotavlja: Poročilo se očitno nanaša na akcijo neke stotnije 87. pešpolka v višini kamnoloma, vzhodno Sela. Stotinja je imela nalogo, da na višini kamnoloma vzhodno Sela zavzame zapuščen postojanko in krije razstrelbo utrdb. Podjetje se je izvršilo popolnoma po načrtu. V postojanki je bila zasežena minovka. Ko je po nje odvzeta stotinja prodrla dalje proti sovrážniku, je zadela na protinapad pete in šeste stotnije italijanskega pešpolka štev. 13. ki je bil zavrnjen z ognjem pušk in ročnih granat. Na nekaterih mestih je prišlo do boja moža proti možu, pri čemer je sovrážna strojna puška ostala v naših rokah. V tem boju in po predidnem artilerijskem ognju je imel sovrážnik znatne izgube, dočim pa je bil na naši strani samo en mož lahko ranjen. Po izvršeni razstrelbi sovrážne postojanke v razsežnosti 80 korakov se je vrnila stotinja s šestimi vjetniki in nekaterimi drugimi trofejami.

Vojno zasedanje italijanskega parlamenta.

Poluradno se poroča, da se bo vršil v kratkem ministrski svet. Kakor naznanja "Secolo", bo sklicano zasedanje trajalo dva tedna. Stvari, o katerih se bo razpravljalo, so največje važnosti. Vlada ne namerava ovirati svobode razprav.

Osebnostna svoboda.

Louis N. Hammerling.

XLVI.

Misel, da se postavnim potom prisili vse ljudi: da bi živeli isto življenje, katero žive oni sami, je videti poseben duševni znak gotovih ljudi. Potom razmislijanja, ki je morebiti pravilo ali pa tudi ne, ker je produkt omahljivih duš se določi od strani majhne manjšine, kaj morajo delati ostali ter se postavnim potom uvrde take stvari.

Kako daleč gre to postopanje, je razvidno iz slučaja, katerega navajamo v naslednjem. Med Battle Creek Sanitarium, Battle Creek, Mich. ter Libby, McNeil & Libby, znano tvrdko, ki se peča tudi s prodajo mesnih izdelkov, se je vršila sledeča korespondenca:

— Naša tvrdka se peča posebno z dobavo mesnih izdelkov za hotele ter tekmo razvoja trgovine se je obrnilo našo pozornost tudi na Battle Creek Sanitarium.

Odgovor je bil sledeči:

— Sprejeli smo vaše pismo z dne 8. V našem zavodu ne rabimo mesa nobene vrste ter napenjamo vse sile, da preprečimo tudi druge ljudi, naj ne jedo mesa.

Odgovor tvrdke se je glasil sledeče:

Vaše pismo z dne 12. smo dobili ter se vam zahvaljujemo za pojasnilo. Vi pripominjate, da ne rabite mesa v vašem zavodu ter da skušate tudi druge ljudi prepovedati, naj storijo isto. Mi bi se seveda obrnili na sodnijo, da ustavimo vaše nadaljnje rovanje v tej smeri, a mislimo, da jih bo le malo, ki bodo sledili našim nasvetom in da se vsled tega tudi ne bo zmanjšalo povpraševanje po mesnih izdelkih. Naše opazovanje je tako, da se v prvi dobi življenja, ko pridemo na svet, zadovoljimo z mlekom ter da tudi v poznejši dobi radi zavijamo mleko, pomešano s cerealijskimi. Pozneje pa, ko se zahteva od nas težkih življenjskih bojev, potrebujemo pri hrani tudi mesa, ki je po našem skromnem mnenju neobhodno potrebno za obstanek telesa. Za invalide seveda, kot jih imate najbrž v v oskrbi, je meso morebiti neprimerno, a za one, ki stoje v javnem življenju, je prava potreba.

Meso samoposebi ni strupeno, pač pa način, kako se ga zavziva in to posebno v tej deželi. Zavziva se ga v preobli meri ter ga smatra za glavno hrano. Veliko se je pisalo proti prevelikemu zavzivanju mesa in odlični zdravniki in znanstveniki so preiskali celo zadevo.

Ali je pa vsled tega opravičljivo, da bi se potom postav prepovedo zavzivanje mesa? Ali moremo trpeti tako omejevanje osebnostne svobode?

— Da morejo pustiti bistveno prostost, da dobijo s tem malo začasne nevarnosti, ni vredno niti prostosti, niti varnosti. — To je rekel Benjamin Franklin ter je veljavno tudi v današnjih dnevih.

ROJAKI NARODAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. ORZAVAH.

Kmet.

Odkod prihaja beseda "kmet" in kakšen pomen je imela prvotno?

Odkod izvira beseda "kmet", so si različni učeni jezikoslovci že veliko belili svoje glave in imajo različna domnevanja, ki jih različni jezikoslovci z veliko vneto zagovarjajo. Zadeva se nikakor ni končno dogumana in ima morda še največ zase razlaga tistih jezikoslovcev, ki trdijo, da izvira beseda kmet iz latinske besede "comes" (rod. "comitis"), ki znači toliko kot spremljevalec. Svobodna gospoda (gručski itd.) je hodila na potovanja in zlasti v vojno v spremstvu svojih podložnih, ki so imeli odkazano zemljišča v obdelovanje, ki so bila last njih gospode. Ti podložniki so bili torej spremljevalci gospode, ki so se latinski imenovali "comes" (comitis). V teku dolge dobe so morda latinsko besedo popačili in je iz nje nastala sedanja oblika "kmet". Po izvajanjih našega slavnega slavista Miklošiča je beseda kmet prvotno značila: veljak, eologruntar, kmet, plemeč, podložnik, razsodnik. V Jagičevem arhivu za slovensko filologijo XVIII. zvezek, str. 308, se nahaja ocena Adama Kraszniewicze razprave "O izviru in pomenu besede kmet", ki je izšla v nemškem jeziku leta 1895. v Zagrebu.

Ali so iztisnjene tropine sadja (hrušek in jabolk) posušene in skuhanе ter pomešane z drugo piščo dobra krma za goved in za prašiče, in ali niso zdravju škodljive? Sadne kakor grozdne tropine so prav dobra krma za goved in za prašiče in imajo nekako isto krmilno vrednost kakor srednje dobro seno. Slaba stran iztisnjenih sadnih tropin je precejšnja množica grampe (vinskokislega in jabolčnokislega kalija), ki se nahaja v njih in ki na zdravje v velikih množinah neugodno vpliva. Grampa zlasti učinkuje na spolovila: živali se zaradi nje močno pojajo, kar je včasih celo všečno, in breje živali lahko povzroče. Brejni živalim v drugi polovici brejosti sploh ne kaže tropin pokladati. V odtisnjenih tropinah je še vedno nekaj sladkorja, ki pokipeva in se izpreminja v alkohol, ki živalim ne prija. V takih slabo hranjenih tropinah se alkohol končno izpremeni v jesh in so potem eikaste tropine tudi ne zdrave. Sladke, iztisnjene tropine je dobro stlačiti v kako posodo, n. pr. v čeber, ter jih je zaliti toliko z vodo, da voda nad njimi stoji. Pred porabo je take tropine ožmeti ter jih pomešati med drugo krmo. Pri takem ravnanju se grampa iz tropin kolikortoliko izluži in alkohol pa izpuhti. Boljše so za krmljenje tiste tropine, ki so se rabile za kuhanje žganja, kajti pri tem delu se je grampa že izlužila in ostane v kotlu na dnu, zato je tekoči ostanek iz žganjarskega kotla proč vreči. Ker ni mogoče sadnih ali grozdnih tropin takoj pokrmiti, zato jih je pravilno hraniti. Prekuhanе ali izlužene tropine je dobro natlačiti v primerno posodo, na primer čebre; napolnjeno posodo je pokriti s papirjem in jo končno dobro zadeliti s kakov 5 do 10 cm debelo plastjo od pregnetene ilovice. Ilovice se izsuši in razpoka ter more zrak skozi te razpoke do tropin. To se prepreči s tem, da se ilovica sentertja z vodo pokropi in nanovo stlači, ali pa se povrhu posuje droben pesek (sviž), ki razpoke zadela. Tako hranjene tropine se ohranijo za krmo porabne skozi celo zimo. Odraslo govedo prenese na dan brez škode do 10 kg takih tropin, manjše živali in prašiči seveda primerno manj.

Pismo grško-katoliškega škofa na Ogrskem.

"Edinost" poroča: "Grško-katoliški škof rusinski v Prešovu (madžarski Eperjes) v šariškem komitatu) je izdal duhovnikom in učiteljem svoje škofje pismo, v katerem pravi, da želi, da se iz sedanjih prakse izbriše vse, kar daje povoda raznemu hujskanju proti zvestobi do madžarske domovine. Duševna kultura naroda se mora približati madžarski narodni kulturi. V svesti si svoje dolžnosti, da vodim duševno življenje naroda, ki živi v moji škofiji, kakor tudi pravice, ki jih vršim nad šolami, odločil sem, da ponk materinega jezika v šoli uredim tako, da bo odgovarjalo pedagoškim zahtevam in da obenem obvarujem ljudstvo pred hujskanjem, ki ogrožava življenjska vprašanja naroda. Poslanica določa, da se v šolah sme materni maloruski jezik rabiti samo v toliko, kolikor je potrebno, da učence razume madžarsko predavanje. Nadalje se določa, da se v šoli ne uči cirilica, ampak latinica, ker je dosežanja praksa dokazala, da je učenje cirilice nepotrebno delo. Z opuščenjem cirilice se narod še bolj približa madžarski kulturi, a hujskacev mo izbito iz rok orožje, s katerim bi hoteli odvrgniti ljudstvo od zvestobe kralju in madžarski domovini. — Mi smo — odkrito bodi povedano — zasmeli, ko smo prečitali to — pastirsko pismo, ker po mnenju pisca je duševna potreba ljudstva — madžarizacija. Pa moramo tudi dvomiti, jeli to v bodočem interesu skupne monarhije, da se preko vse mere ojači — madžarska kultura!"

Nove odredbe za ječmenovo in koruzno moko.

Naznanja se, da najvišje cene za moko iz koruze, činkvantina in ječmena, ki so bile določene za prodajo v velikem, stopijo iz veljave. Te cene veljajo le še za one mlinke izdelke iz tiste količine koruze in činkvantina, ki je bila do 1. okt. nakazana kakemu mlinu. Za po 1. okt. nakazano koruzo in činkvantin se bodo naredile druge cene. Obenem se bo tudi izdal za mline, ki meljejo za vojno-žitno-prometni zavod, nov predpis o mletju žita. Za podrobno prodajo mlinških izdelkov se veljajo dosedanje najvišje cene. Kmečki slab.

Raznoterosti.

Francoska duhovščina v vojni.

Kako hrabro se mrajo boriti francoski duhovniki za svojo domovino, se spozna iz poročila lucernskega "Vaterlanda", ki piše, da je na francoski fronti padlo že 3500 duhovnikov in 2300 bogoslovcev.

V ječi umrl.

V kaznilnici Idlava je te dni umrl roparski morilec Janos Savago. Ta je bil dolgo časa strah celga komitata Hajdu in tudi sednih komitatov. Umrl je v starosti 60 let; zaprt pa je bil vsega kakih 40 let. Pred tremi leti je umoril in oropal nekega hišnega posestnika in bil obsojen na doživotno ječo.

Sir za vojake.

Sopraga inženirja Evgena Kleina v Temešvaru nima sicer ne ene pedit zemlje, in ne ene kravice, sploh, razen kanalčka nobene živalice, pa je vendar ponudila vojaški intendanci, da dobavi za armado večjo množino sira. Intendanca je sir naročila in gospa inženirka je pridobila agenta Julija Siesakla, da preskrbi sir. Ta je poskrbel, premo sira in kar ga je preskrbel, še tisti je bil slab. Izvedenec Ivan Antoluska je kot zastopnik intendature najprej zavrnil, ko pa ga je Siesaki podkupil, je smrdljivi sir vendar prevzel. Kaj so s takim sirom vojaki storili, ni znano, pač pa je znano, da je bil Antoluska obsojen na 2 leti, Siesaki na 3 mesece in 200 K globe, bančni ravnatelj Ziga Szana, ki je bil tudi pri tej družbi, na 3 mesece in 1000 K globe. Gospa inženirka je bila oproščena, češ, da ni vedela, da je sir

mlini s to vladno odredbo niso prizadeti, ampak smejo mleti, kakor je bilo dosedaj določeno. Odredba tudi določa, da se odslej ječmen ne sme več mleti. Ali velja to za vse mline, v odredbi ni razvidno.

Tropine sadja.

Ali so iztisnjene tropine sadja (hrušek in jabolk) posušene in skuhanе ter pomešane z drugo piščo dobra krma za goved in za prašiče, in ali niso zdravju škodljive?

Sadne kakor grozdne tropine so prav dobra krma za goved in za prašiče in imajo nekako isto krmilno vrednost kakor srednje dobro seno. Slaba stran iztisnjenih sadnih tropin je precejšnja množica grampe (vinskokislega in jabolčnokislega kalija), ki se nahaja v njih in ki na zdravje v velikih množinah neugodno vpliva. Grampa zlasti učinkuje na spolovila: živali se zaradi nje močno pojajo, kar je včasih celo všečno, in breje živali lahko povzroče. Brejni živalim v drugi polovici brejosti sploh ne kaže tropin pokladati. V odtisnjenih tropinah je še vedno nekaj sladkorja, ki pokipeva in se izpreminja v alkohol, ki živalim ne prija. V takih slabo hranjenih tropinah se alkohol končno izpremeni v jesh in so potem eikaste tropine tudi ne zdrave. Sladke, iztisnjene tropine je dobro stlačiti v kako posodo, n. pr. v čeber, ter jih je zaliti toliko z vodo, da voda nad njimi stoji. Pred porabo je take tropine ožmeti ter jih pomešati med drugo krmo. Pri takem ravnanju se grampa iz tropin kolikortoliko izluži in alkohol pa izpuhti. Boljše so za krmljenje tiste tropine, ki so se rabile za kuhanje žganja, kajti pri tem delu se je grampa že izlužila in ostane v kotlu na dnu, zato je tekoči ostanek iz žganjarskega kotla proč vreči. Ker ni mogoče sadnih ali grozdnih tropin takoj pokrmiti, zato jih je pravilno hraniti. Prekuhanе ali izlužene tropine je dobro natlačiti v primerno posodo, na primer čebre; napolnjeno posodo je pokriti s papirjem in jo končno dobro zadeliti s kakov 5 do 10 cm debelo plastjo od pregnetene ilovice. Ilovice se izsuši in razpoka ter more zrak skozi te razpoke do tropin. To se prepreči s tem, da se ilovica sentertja z vodo pokropi in nanovo stlači, ali pa se povrhu posuje droben pesek (sviž), ki razpoke zadela. Tako hranjene tropine se ohranijo za krmo porabne skozi celo zimo. Odraslo govedo prenese na dan brez škode do 10 kg takih tropin, manjše živali in prašiči seveda primerno manj.

Pismo grško-katoliškega škofa na Ogrskem.

"Edinost" poroča: "Grško-katoliški škof rusinski v Prešovu (madžarski Eperjes) v šariškem komitatu) je izdal duhovnikom in učiteljem svoje škofje pismo, v katerem pravi, da želi, da se iz sedanjih prakse izbriše vse, kar daje povoda raznemu hujskanju proti zvestobi do madžarske domovine. Duševna kultura naroda se mora približati madžarski narodni kulturi. V svesti si svoje dolžnosti, da vodim duševno življenje naroda, ki živi v moji škofiji, kakor tudi pravice, ki jih vršim nad šolami, odločil sem, da ponk materinega jezika v šoli uredim tako, da bo odgovarjalo pedagoškim zahtevam in da obenem obvarujem ljudstvo pred hujskanjem, ki ogrožava življenjska vprašanja naroda. Poslanica določa, da se v šolah sme materni maloruski jezik rabiti samo v toliko, kolikor je potrebno, da učence razume madžarsko predavanje. Nadalje se določa, da se v šoli ne uči cirilica, ampak latinica, ker je dosežanja praksa dokazala, da je učenje cirilice nepotrebno delo. Z opuščenjem cirilice se narod še bolj približa madžarski kulturi, a hujskacev mo izbito iz rok orožje, s katerim bi hoteli odvrgniti ljudstvo od zvestobe kralju in madžarski domovini. — Mi smo — odkrito bodi povedano — zasmeli, ko smo prečitali to — pastirsko pismo, ker po mnenju pisca je duševna potreba ljudstva — madžarizacija. Pa moramo tudi dvomiti, jeli to v bodočem interesu skupne monarhije, da se preko vse mere ojači — madžarska kultura!"

Nove odredbe za ječmenovo in koruzno moko.

Naznanja se, da najvišje cene za moko iz koruze, činkvantina in ječmena, ki so bile določene za prodajo v velikem, stopijo iz veljave. Te cene veljajo le še za one mlinke izdelke iz tiste količine koruze in činkvantina, ki je bila do 1. okt. nakazana kakemu mlinu. Za po 1. okt. nakazano koruzo in činkvantin se bodo naredile druge cene. Obenem se bo tudi izdal za mline, ki meljejo za vojno-žitno-prometni zavod, nov predpis o mletju žita. Za podrobno prodajo mlinških izdelkov se veljajo dosedanje najvišje cene. Kmečki slab.

Raznoterosti.

Francoska duhovščina v vojni.

Kako hrabro se mrajo boriti francoski duhovniki za svojo domovino, se spozna iz poročila lucernskega "Vaterlanda", ki piše, da je na francoski fronti padlo že 3500 duhovnikov in 2300 bogoslovcev.

V ječi umrl.

V kaznilnici Idlava je te dni umrl roparski morilec Janos Savago. Ta je bil dolgo časa strah celga komitata Hajdu in tudi sednih komitatov. Umrl je v starosti 60 let; zaprt pa je bil vsega kakih 40 let. Pred tremi leti je umoril in oropal nekega hišnega posestnika in bil obsojen na doživotno ječo.

Sir za vojake.

Sopraga inženirja Evgena Kleina v Temešvaru nima sicer ne ene pedit zemlje, in ne ene kravice, sploh, razen kanalčka nobene živalice, pa je vendar ponudila vojaški intendanci, da dobavi za armado večjo množino sira. Intendanca je sir naročila in gospa inženirka je pridobila agenta Julija Siesakla, da preskrbi sir. Ta je poskrbel, premo sira in kar ga je preskrbel, še tisti je bil slab. Izvedenec Ivan Antoluska je kot zastopnik intendature najprej zavrnil, ko pa ga je Siesaki podkupil, je smrdljivi sir vendar prevzel. Kaj so s takim sirom vojaki storili, ni znano, pač pa je znano, da je bil Antoluska obsojen na 2 leti, Siesaki na 3 mesece in 200 K globe, bančni ravnatelj Ziga Szana, ki je bil tudi pri tej družbi, na 3 mesece in 1000 K globe. Gospa inženirka je bila oproščena, češ, da ni vedela, da je sir

Umrl je

v Novem Sadu nadarjeni hrvaški komponent Isa Bajić v 36. letu svoje starosti.

Nekateri Bajićevih pesmi so postale zelo popularne. Bajić je ugalsbil tudi Nušičevega "Kneza Semberjskega" v opero.

Češka namestnija

je naznanila praškemu magistratu, da se mora v obvečanju z vojaškimi oblastnjami posluševati edino-le nemškega jezika kot službenega jezika armade.

Bogastvo Bolgarije.

Kraljevina Bolgarija, ki ima 5 milijonov prebivalcev, je poljedelska dežela; tri četrtine prebivalstva se peča s poljedelstvom. Največ se pridelava pšenice, rži, koruze in ovsa. Neka posebnost te dežele je negovanje rož-vrtnic. Velika polja v vzhodni Rumeliji so nasajena s samimi rožnatimi grmi. Iz njih namreč pridobivajo znane dišave (parfume), ki jih drago prodajajo na vseh svetovnih trgih. Na Bolgarskem sade tudi tobak in pridelujejo vino. Živino-reja je močno razvita.

Umorjena rodbina.

V vasi Hochstuebelau pri Gdan-sku na Nemškem so najbrže ubegli gojenci prisilnega vzgojevališča umorili mater, ženo in dva sina kmetovalca Schmiedofskega, ki je v vojni. Tretji sin je, dasi težko ranjen, skočil pri oknu in pobegnil. Morilec so potem užgali hišo. Trupla umorjenih oseb so dobili popolnoma zgorela. Vse dosedanje zasledovanje ni imelo uspeha.

Pomanjkanje drobiža na Francoskem.

Listi javljajo, da primanjkuje na Francoskem drobiža, tako da v pariskih trgovinah že porabljajo pisemske znamke namesto drobiža. Državna kovačnica kuje samo zlat in srebrni denar, drobiž pa so prej izdelovale zasebne kovačnice, ki pa se zdaj ne morejo s tem baviti, ker izdelujejo vse municije.

Električno ogrete spodnje hlače.

Profesor na obrtni šoli v Inomostu Maks Beck in dunajski zdravnik profesor dr. Schroetter sta izumila spodnje hlače, ki se dajo električno ogreti. To je zlasti važne za vojaške pozimi. Spodnje hlače so voljne in se oblecijo kakor vsake druge hlače, vpletene pa so v te hlače posebne žice. Take hlače tehtajo 580 gramov. Električna se napelje vanje posredovanjem kabla, ki je lahko 500 metrov dolg. Te hlače grejejo celo telo in tudi roke, če jih drži dotičnik v žepu. Električni tok znaša lahko 250 vat. Kdor ima take spodnje hlače regulira sam kontakt kakor hoče. Par takih spodnjih hlač velja 80 do 100 kron, stroški za elektriko pa na uro 5 do vinarjev. Poskusi z modeli so se jako dobro obnesli in se je tudi izkazalo, da so popolnoma varne. Upati je, da se začne takoj z izdelovanjem takih hlač.

Cenzor.

V Ustju na Češkem je pred kratkim bila predstava burke "On in njegova sestra". Pri tej predstavi je sodeloval kot gost tudi znani dunajski komik Aleksander Girardi, ki je nastopil v vlogi pismonoše. En prizor te igre se ne vrši na odru, nego v parterju med občinstvom. Zgodilo se je, da se je v parterju naenkrat prikazal Girardi pismonoša in začel glasno govoriti. Med poslušalci je bil pa tudi komisar okrajnega glavarstva dr. Herman Sachs, ki je v sedanjosti vojni cenzor. Ko je Sachs zagledal in zaslišal Girardi-pismonoša, je hitro vstal in šel delat mir in red. Misli je pač, da se je kak pijanec vtihotapil v gledališče.

Da se je občinstvo temu komičnemu prizoru od sra smejalo, si je lahko misliti.

VOŠČILO.

Pa se je možila mlinarjeva Hanea... Jaz in ona bila stara sva že znanca.

Naj te spremlja, ljuba, v novem stanu sreča, če je prav izguba zame to boleča.

Jaz pa pojdem doli k znamenju nad vrati: tam potopil boli v kapljici bom zlati.

Dragoslav Cilkin, Pittsburgh, Pa.

POZOR, PEČLARJI!

Potrebuje se 10 mož za dva delati. Delo stalno za dve leti, gozd lep in rasteč. Plača od kvarta \$1.35, notri pa gre vse. Oglašite se pri:

John Jančić, Clarendon, Pa. Box 113, (27-29-11)

NAŠI ZASTOPNIKI.

kateri so pooblašteni pobirati naročnino za "Glas Naroda" in knjige, kakor tudi za vse druge v našo stroko spadajoče posle:

Jenny Lind, Ark. in okolice: Michael Ciraz.

San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin.

Denver, Colo.: Frank Skrabec.

Leadville, Colo.: Jerry Jamnik.

Paeblo, Colo.: Peter Cullig, J. M. Kojta, Frank Janesh in John Germ.

Salida, Colo. in okolice: Louis Costello (The Bank Saloon).

Walsenburg, Colo.: Ant. Saffich.

Clinton, Ind.: Lambert Bolshar.

Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.

Woodward, Ia. in okolice: Lukas Podgarn.

Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič.

Oglesby, Ill.: Math. Hribenjak.

Chicago, Ill.: Frank Jurjovec.

Depue, Ill.: Dan. Badovinas.

La

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.
Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way on box 57, Bradford, Pa.
Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Barberton Ohio.
Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely Minn.
Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.
Zaupnik: LOUIS COSTELLO, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421—7th St., Calumet, Mich.
PETER SPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.
JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.
JOHN VOGRICH, 444—6th St., La Salle, Ill.
JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.
JOSEPH PISHLAR, 308—6th St., Rock Springs, Wyo.
G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, Stev. 1, Ely, Minn.
LOUIS CHAMPA, od društva sv. Sreca Jezusa, Stev. 2, Ely, Minn.
JOHN GRAHEK, st., od društva Slovence, Stev. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tiskajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljke, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora.
Na osebnosti ali neuradna pisma od strani članov se ne bodo obravnavala.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

Franc Koritnik in njegova družina.

Roman Romanov.

(Nadaljevanje.)

Malo mu je bilo v tistem trenutku od ostrega tona gospodinjice in malo do stanišča. Dobilo se bo in se bo plačalo, in dnevi bodo šli v lepem redu naprej....

Zunaj ni bilo mnogo snega; samo redkocik... v jarku... v dolini... od gozdu... tam je ležala zarumenela snežna plast. Vsa polja so imela popolnoma jesensko podobo, jate ptic so hodile po njih, prestrašile so se tu in tam in so naglas zavpile in odletele. Razlegalo se je po zraku odurno vpitje in človek je pogledal v tisto stran: zelo mrzlo in hladno.

Franci je prišel v tisto mesto; v levi ulici in desni stisnjeno v hlačni žep: je hitel svojo pot. Lepa, suha, čista se je vila pred njim in popoldansko solnce se sijalo tam nad daljnimi gorovji. Že se je rdečilo nebo, zlatilo so se gorska slemena in solnce se je pomikalo blizu k vrhovom. Samo še en palec je manjkalo do najvišjega vrha, glej, in solnce se je doteknilo gora in se pričelo lagoma plaziti ob drugi strani.

Samo še en palec je manjkalo do najvišjega vrha, glej, in solnce se je doteknilo gora in se pričelo lagoma plaziti ob drugi strani. Manj in manj ga je bilo videti, samo še polovica, samo še tretjina — in skrilo se je popolnoma. Zarelo je nebo, drhteli so na njem zadnji žarki, žarele so gore daleč doli proti vzhodu, kakor bi bile omočene v zlati vodi....

Franci je hitel veselo naprej, veselo misel v duši. Še toliko in toliko ovinkov in odprla se bo daljava, in, glej, tam sredi nje domača slemena, domači gozdi in pašniki. Nič ni snega po njih samo tu in tam samotno živčice, tam kopa pastirjev in sredi njih rdeči plamen. Plapola in se dviga, in siv dim plava kviku in gori proti oblakom.

Izginiti so zadnji žarki z neba, ugasnila je zarja in potemni se gorski vrhovi. Kakor moleči muhi so stali v daljavi, ognjeni in zimski mrak in zaplavljeni sami vase. Več ni bilo po polju ptic, samotna so stala, in megla je bila legla po njih. Gostila se je bolj in bolj in več se ni videlo do gozdov, ki so stali za travniki in njivami. In mrak je prihajal od vseh strani in tako se ni videlo nikamor.

Franci je šel sredi megle naprej in sitno mu je bilo, da se je bilo razlilo okoli in okoli megleno morje. V levi ulici in desni potisnjeno v hlačni žep, je hitel naprej, in glej, že je poznal holme, že se je bil približal ovinku. In šel je po njem in tam iz sredine meglenega morja se je dvignil, in Franci je občutil veliko veselje. Prišlo je iz globočine srca in razlilo se je po

trolejška je gorela na mizi in kakor od tihe zadovoljnosti so molčale stene.

Franci je poslušal vaše novosti: da je umrl ta in oni da je nevarno bolan, da se je ponesrečil v šumi logar, da se je bil pritepel v tisti kraj medved; ponoči da ga je videl marsikdo, o polnoči je hodil nekoč po vasi in nekega jutra so ga ustrelili ob štirih zjutraj prav pred cerkvijo....

Potem je prinesla mati večerjo; zopet so zajemali iz lončene, belopisane skled, in vsem je bilo lepo in prijetno. Mati je stavila svoja vprašanja skrbno in ljubeznivo, in Franci je odgovarjal vesel in zadovoljen.

Storil se je sveti večer in zunaj je izginila megla; razgubila se je popolnoma in videlo se je daleč naokoli v svitu samotnega meseca. Kakor srebrni srp je plaval po nebu, zvezde so gorele okoli, trepetale so in druge so gorele z mirno lučjo. Tu in tam je zasvicala sova, čuk se je oglašil... Isica je zalajala gori nekje v gozdu... jazbečev glas se je začul iz doline, votel, zategnjen....

Lepo je bilo na sveti večer; oče je pokadil po hiši in hlevu, prijetno je dišalo po kadilu po veži in po sobi, in naposled so sedli vsi trije za peč. Franci je pravil o mestu, o velikih gospodi in pravil, ki se vozi v svetlih kočijah in hodi samo po zabavah in veseljah.... Na sveti večer postavila v sobo zeleno smreko, najlepše stvari visijo na njenih vejah, svetle lučke gorijo po njej, srebrni angel plava nad njo, in veje se šibijo od dragocenih daril....

Veselo je pripovedoval in na tančno, kakor so mu povedali gosposki tovariši. In tudi oče je pravil marsikaj: o vojski je govoril in o minljivih časih, ko je bil sneg na sveto noč do kolena, po hribih so tulili volkovi, po holmih so se oglašali in njihove svetle oči so se ozirale po dolini....

Hitro so tekale ure in se je bližal polnočni čas. Že so se žule zupaj prve stopinje proti vaski cerkvi, in za par minut se je oglašil velik zvon. Velikostno in mogočno je zapel, razlegal se je po vsi dolini. Čez brda in holme je plaval njegov močni glas daleč tja do daljnih krajev — mogočno je pel in prijazno je vabil.

V sreci je prišlo človeku, da bi se naslonil na mizo, da na tihem in na skrivnem zajoka od neznane tesnobe. Zdelo se je, da bi lahko izjokal zadnjo solzo, veselo in lepo bi bilo v duši brez žalosti in brez hudobnosti....

Ljudje so hiteli proti cerkvi, tesno zaviti v obleko, malo so potekali in so zopet šli z naglimi koraki. Od vseh strani so prihajali, po holmu doli, tam izza ovinka, iz gozda vun... prihajali so in so hiteli proti cerkvi.

In še je vabil zvon in noč je pošiljala njegov glas na vse strani. Mirna je bila in polna krasote, nič se ni genilo sred nje, samo zvezda se je utrnula sredi azurja, samo preplašena ptica je zaklicala v bližini. Tisoči zvezd so sanjali na višini drhtele so in druge so gorele mirno, mesece je plaval med njimi, zamišljeno in tiho se je pomikal naprej in mesečina je bila razlita po travnikih in po polji. Včasih je šinila senca preko poljan; nemara je bila ptica, ki je letela nad njo, nemara divjačina, ki je dirjala proti hosti.

(Dolge prihodnjice).

"Chiesa degli Scalzi" v Benetkah.

Kakor znano, je zadela bomba iz avstrijskega zrakoplova cerkev bosonogih menihov v Benetkah. Seveda bomba ni bila namenjena te cerkvi, ki hrani v sebi krasne slike, mojstrska dela slikarja Tiepola, marveč kolodvorom. Cerkev je bila zgrajena v drugi polovici 17. stoletja. Kakor se čuje, pa škodba na slikah na stropu ni takšna, da bi se jih ne dalo popraviti.

Dunajski sekijski svetnik in dva galisijska žida.

Sekijski svetnik dr. Halma je pred kratkim v parku pred dunajskim rotovžem z neko švicarko govoril v francoskem jeziku. To sta slišala dva galisijska žida, 78-letni Gellman in 71-letni Verstaendig in sta sekijskega svetnika nahrušila. Gellmanu mu je rekel, da naj gre na francosko, če hoče francoski govoriti, Verstaendig pa je tudi povedal svoje mnenje. Sekijski šef jima je rekel, naj se spravita nazaj v Galicijo. Seveda so bile izrečene še druge krepke besede in so bile dvignjene palice. Gellman je bil obsoben na 100 K, Verstaendig na 30 K, dr. Halma pa tudi na 30 K.

Zadoščenje.

Izvirni igrokaz v treh dejanjih. — Spisal: Filip Rekar, New York.

(Nadačjevanje)

Fantje: — Pustite, pustite! Pomirite se! Sedaj ni čas za prapir.

Tomažev: — Ne, ne bo me nobeden proklinjal. **Podobnikarica:** — Proklinjala te ne bom, toda smatrala te bom za človeka, ki mi je prizadel najhujše zlo na svetu, ki me je pahnil v nesrečo s tem, da mi je iztrgal sina.

France: — Mati, saj vendar nisem otrok. Saj sem že zadosti star. Za nikogar se ne bom brigal, sam bom delal, sam služil, živel zase, za vas in za Pepeco.

Učitelj: — Ne govori, saj ne veš. **Tomažev:** — Potem bomo govorili. Vrnili se bomo in nikogar ne bomo pogledali. — To bo plačilo, za nočnejše žalitve.

Fantje: — Pojdimo. Kaj se obotavljamo. Čas je.

Voznik: — Da, skrajni čas je že. (Odpre vrata in stopi na cesto. Fantje se poslavljajo, žene in dekleta prično jokati): — Adijo! Zbogom! Ne zamerite! Bomo že pisali. Juhuhu-u-u-u.

Učitelj: — Počakajte! (Vsi namah utihnejo, stopijo v polkrog in ga poslušajo. Učitelj stopi k Podobnikarici in jo pripelje na sredo sobe. France in Pepeca stojita pred njim. Tomažev gre skozi vrata, je že pijan in se vrne, ko prične učitelj govoriti): — Sedaj se poslavljamo. Vsi slutimo, da za vedno, toda te besede ne bom izpregovoril, ker je nočem in je ne morem izpregovoriti. Ločimo se, torej, če je že prišlo od tega. Ločimo se z zavestjo v srecu, da ste vi zadnji, ki ste šli. — Upajmo, da bodo prišli lepši časi, da bo zavladalo pri nas novo življenje. Oprostite mi, če so bile moje besede preostre, saj nisem hotel tako. Oprostite tudi ti Tomažev. Star sem in hitro se razburim.

Tomažev: — Sedaj ni časa. Je že vse dobro. Bomo že govorili. Ej tolarčki, ej dežela! Še jih bomo šteli in preštevali. Toliko jih bo, da jih ne bo ne konec ne kraja.

Podobnikarica: — France! Ko si bil star dve leti, sem te poljubila zadnjikrat. Spodobni se, da te sedaj zadnjič poljubim.

Pepeca: — France, ostani.

France: — Tiho, nikar ne jokaj. Še vse bo dobro. Pisal bom. Takoj bom pisal, kakor hitro pridem tja. Adijo, Pepeca! (Drži Pepeca za roko in se skloni k materi, da ga poljubi.)

Podobnikarica: — Bodi zdrav, moj sin, naj ti da tujina, česar ti nisem mogla jaz dati. — Če boš našel tam, kar greš iskati in kar upaš najti, se spomni name. Če ne boš našel, se vrni in sprejela te bom.

France: — Bom, mati.

Učitelj: — Zbogom fantje. — Veliko sreče, dobro se naj vam godi.

Tomažev (stoji med vratmi in upije): — Sedaj je pa že dosti tega. Kaj bi se emerali. (Odhajajo počasi, podajajo si roke in se poslavljajo. France pride zadnji do vrat. Na pragu se obrne.)

France: — Moj Bog! Moj Bog! Mati! — (Zbeži v noč. Pepeca hoče skočiti za njim, pa je učitelj pridržal. Vsi trije ostanejo sredi sobe; Podobnikarica v sredi, učitelj na desni, Pepeca na levi. Zunaj zapojo fantje: — Oh zdaj gremo....)

Učitelj: — Da, sedaj so šli. — Potujete srečno. Bog daj, da bi se vam porodila v srecu enkrat taka želja po domačih krajih, kakor se vam je sedaj po tujini. Zberite vse, kar jih je tam in povejte jim, da jih čakamo s hrepenenji srei, povejte jim, da bo snidenje v srecu, prisrčno, da se bo oblekla domovina v svečano oblačilo, ko bo sprejela v svoje okrilje izgubljene sinove.

Podobnikarica (zakriči): — Amerika! Amerika! — (Učitelj sklene glavo, Pepeca strmi nepremično v okno.)

(Zagrinjalo počasi pade.)

DRUGO DEJANJE.

I. Prizor.

(Na desni pročelje hiše, na levi miza in par stolov, v ozadje vodi pot in se izgublja za drevjem. Pri mizi sedi Kovačev in nekaj drugih fantov, ki so prišli iz domovine. Večeri se. V daljavi tudi piščalka.)

Kovačev: — Dolgo jih ni.

Prvi fant: — Bog ve, kako bo s Tomaževim?

Drugi fant: — Bo že opravil. Ne boj se zanj.

Kovačev: — Ne vem, kako bo. — Slišal sem, da sta se z Thomsonom hudo sprla.

Prvi fant: — Neumen je. Kaj bi se prepiral. Saj se lahko tako pobotata. Malo preponosen je. S tem ne bo veliko opravil. Ponižen je treba biti. — Ali še veš, kako je bil mene lansko leto. Preslišal sem, pa je bilo.

Drugi fant: — Vendar kaj takega se ne da tako hitro preslišati. Če si ti, pa drugi ne more.

Kovačev: — Bom šel pogledat, če ga je še kaj. Malo bi ga bilo dobro.

Oba: — Kar prinesi. Malo korajže mora imeti človek.

II. Prizor.

(Fanta se pogovarjata. Iz hiše pride France. Nekoliko se je postal, na obrazu se mu vidi, da je veliko pretrpel, hodi sklonjeno. Oblečen je v delavniško obleko in ima jamšarico v rokah. Prisede, ne da bi izpregovoril.)

Prvi fant: — No, kako je pa s teboj? Dolgo si hodil.

France: — Hitro ali počasi, vseeno je. Vseeno mi je, če sem cel dan doma, vseeno mi je, če me ni nikoli. Saj takoleitako nič ni.

Drugi fant: — Ali si že slišal o Tomaževem?

France: — Kako bi slišal? Ali je bil doma?

Drugi fant: — Bil je, pa se je šel kregat. Pravi, da mu ne plača. Pridušal se je tod okoli in govoril, da jim bo že pokazal.

France: — Kaj bo pokazal, revež. Še nam ni ničesar pokazal.

Toliko obljub, toliko prigovarjanja, nazadnje pa vse skupaj ni nič.

Prvi fant: — Ali si že zopet začel? Delati mora vsak. Jaz delam, ti delaš, Tomažev dela. Menda vsaj ne misliš, da boš ležal v senci in dobival pado.

France: — Še če delaš, ti je ne dajo.

France: — Dajo že, pa premalo. Zakaj pa se je šel kregat?

Drugi fant: — Ne vem, če ravno zaradi plače. Pravi, da sta se nekaj sprla.

France: — V tej deželi ne pomaga veliko, če se človek prepira. Potrpeti je treba.

Oba: — Zakaj pa pred enim mesecem nisi govoril tako!

France: — Še do tedaj sem mislil, da je pravica na svetu. Sedaj pa vem, da je pravice samo tisti deležen, ki je pokoren in ki pritrdi gospodarju, če pravi, da je premož bel.

III. Prizor.

Kovačev (prinese precejšno steklenico žganja in jo postavi na mizo): — Tako, tukaj je. Ali si že doma, France?

France: — Da, ravno sedaj sem prišel.

Kovačev: — Ali si videl Tomaževega?

France: — Ne, v jama ga ni bilo. Da bi vsaj ne napravil kake neumnosti. Za plačo sta se menda kregala z mladim Thomsonom.

Prvi fant: — Šel je in rekel, da mu bo pokazal.

France: — Hude jeze je v vse hoče vedeti. Če si rojen hlapet, molči, kaj bi se vsajal. Trikrat jim dokaže, da imaš prav, pa ti rečejo v četrtič, da si se zmotil in ti odvzamejo besedo.

Vsi trije: — Da, tako je. Ni pomagati.

France: — Bog ve, kako je kaj tam. Nobenega pisma, niti najmanjšega sporočila.

Kovačev: — Lepo je. To šele sedaj vem, kako lepo. Dokler smo bili tam, nismo vedeli, da nam je dobro.

France: — Ko slišim spovke, se spomnim učiteljevih besed. — Prav je imel možak. Škoda, da ga nismo poslušali.

Fanta: — Kaj se hoče.

Kovačev: — Tri leta bo, ne, odkar smo odšli.

France: — Da, tri leta, jeseni. Za celo leto sem se bil ukanil in mislim, da se bom še za pet.

Kovačev: — Seveda, ni tako, kakor smo mislili. Ej, Tomažev, ti in tvoji tolarji! Presneto so redko sejani.

France: — Sejani so že precej na gosto, samo ne vemo, kje je tista njiva. Nas so zapodili pod zemljo: — Tam jih iščite! — so rekli. Kopljemo, rijemo pod zemljo in spravljamo kamen na dan.

Kovačev: — Če bi bil naš, bi nič ne rekel.

Fanta: — Težko je, težko.

(Pride še.)

Sneg v Berlinu.

V Berlinu je zapadel debel sneg tako, da je ovrnan promet.

Umor v Parizu.

Pred kratkim je bila mlada aristokratinja Marija Christophle v Clermond-Ferrandu v svoji sobi najeti v nekem hotelu, umorjena.

Te dni so zaprli mater in brata umorjenke, češ, da sta kriva umora in hudodelstva proti pravosti.

Mati umorjenke je hči nekdanjega ministra Ruherja; oče je eden najbogatejših veleposestnikov dotičnega departamenta in je bil dolgo časa poslanec.

Te dni so zaprli mater in brata umorjenke, češ, da sta kriva umora in hudodelstva proti pravosti.

Mati umorjenke je hči nekdanjega ministra Ruherja; oče je eden najbogatejših veleposestnikov dotičnega departamenta in je bil dolgo časa poslanec.

Te dni so zaprli mater in brata umorjenke, češ, da sta kriva umora in hudodelstva proti pravosti.

Mati umorjenke je hči nekdanjega ministra Ruherja; oče je eden najbogatejših veleposestnikov dotičnega departamenta in je bil dolgo časa poslanec.

Te dni so zaprli mater in brata umorjenke, češ, da sta kriva umora in hudodelstva proti pravosti.

Mati umorjenke je hči nekdanjega ministra Ruherja; oče je eden najbogatejših veleposestnikov dotičnega departamenta in je bil dolgo časa poslanec.

Te dni so zaprli mater in brata umorjenke, češ, da sta kriva umora in hudodelstva proti pravosti.

Mati umorjenke je hči nekdanjega ministra Ruherja; oče je eden najbogatejših veleposestnikov dotičnega departamenta in je bil dolgo časa poslanec.

Te dni so zaprli mater in brata umorjenke, češ, da sta kriva umora in hudodelstva proti pravosti.

Mati umorjenke je hči nekdanjega ministra Ruherja; oče je eden najbogatejših veleposestnikov dotičnega departamenta in je bil dolgo časa poslanec.

Te dni so zaprli mater in brata umorjenke, češ, da sta kriva umora in hudodelstva proti pravosti.

Mati umorjenke je hči nekdanjega ministra Ruherja; oče je eden najbogatejših veleposestnikov dotičnega departamenta in je bil dolgo časa poslanec.

Te dni so zaprli mater in brata umorjenke, češ, da sta kriva umora in hudodelstva proti pravosti.

Mati umorjenke je hči nekdanjega ministra Ruherja; oče je eden najbogatejših veleposestnikov dotičnega departamenta in je bil dolgo časa poslanec.

Te dni so zaprli mater in brata umorjenke, češ, da sta kriva umora in hudodelstva proti pravosti.

Mati umorjenke je hči nekdanjega ministra Ruherja; oče je eden najbogatejših veleposestnikov dotičnega departamenta in je bil dolgo časa poslanec.

Te dni so zaprli mater in brata umorjenke, češ, da sta kriva umora in hudodelstva proti pravosti.

Mati umorjenke je hči nekdanjega ministra Ruherja; oče je eden najbogatejših veleposestnikov dotičnega departamenta in je bil dolgo časa poslanec.

Te dni so zaprli mater in brata umorjenke, češ, da sta kriva umora in hudodelstva proti pravosti.

Mati umorjenke je hči nekdanjega ministra Ruherja; oče je eden najbogatejših veleposestnikov dotičnega departamenta in je bil dolgo časa poslanec.

Te dni so zaprli mater in brata umorjenke, češ, da sta kriva umora in hudodelstva proti pravosti.

Mati umorjenke je hči nekdanjega ministra Ruherja; oče je eden najbogatejših veleposestnikov dotičnega departamenta in je bil dolgo časa poslanec.

Te dni so zaprli mater in brata umorjenke, češ, da sta kriva umora in hudodelstva proti pravosti.

Mati umorjenke je hči nekdanjega ministra Ruherja; oče je eden najbogatejših veleposestnikov dotičnega departamenta in je bil dolgo časa poslanec.

Te dni so zaprli mater in brata umorjenke, češ, da sta kriva umora in hudodelstva proti pravosti.

Mati umorjenke je hči nekdanjega ministra Ruherja; oče je eden najbogatejših veleposestnikov dotičnega departamenta in je bil dolgo časa poslanec.

Te dni so zaprli mater in brata umorjenke, češ, da sta kriva umora in hudodelstva proti pravosti.

Mati umorjenke je hči nekdanjega ministra Ruherja; oče je eden najbogatejših veleposestnikov dotičnega departamenta in je bil dolgo časa poslanec.

Te dni so zaprli mater in brata umorjenke, češ, da sta kriva umora in hudodelstva proti pravosti.

Mati umorjenke je hči nekdanjega ministra Ruherja; oče je eden najbogatejših veleposestnikov dotičnega departamenta in je bil dolgo časa poslanec.

Te dni so zaprli mater in brata umorjenke, češ, da sta kriva umora in hudodelstva proti pravosti.

Mati umorjenke je hči nekdanjega ministra Ruherja; oče je eden najbogatejših veleposestnikov dotičnega departamenta in je bil dolgo časa poslanec.

Te dni so zaprli mater in brata umorjenke, češ, da sta kriva umora in hudodelstva proti pravosti.

Mati umorjenke je hči nekdanjega ministra Ruherja; oče je eden najbogatejših veleposestnikov dotičnega departamenta in je bil dolgo časa poslanec.

Slovensko katoliško

podp. društvo

svete Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URAĐNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERLIN, Box 95, Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: LOUIS TAUBACH, Box 835, Rock Springs, Wyo.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Poslaščene: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEČ, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAČ PODVARNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORINČ, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Isler Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
I. porotnik: MARTIN STEFANIČ, Box 78, Franklin, Kans.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 528 Dawson Ave., R. F. D. 1, Greenfield, Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No 2, Box 114, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopis naj se pošilja I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

VOJAŠKE VESTI.

Odlikovanja. Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrosti ne svetinje so dobili: računski podčastnik 14. dragonskega polka Ivan Vesel in Karol Kabatnik ter računski podčastnik 6. teške havbične divizije Anton Maček. — Srebrni zaslužni križec na traku hrabrosti ne svetinje so dobili: računski podčastnik 7. topničarskega polka Avgust Jazbec, podkovski mojster pri 28. topničarskem polku Josip Komar in okrajni stražmojster bos-herceg. orožniškega zbora Oton Zalokar. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. razreda so dobili: narednik Ignacij Kovačič, korporala Jakob Brumec in Stefan Mačkovič, rezervni praporščak Vladimir Adamek, korporal Fran Rečen, infanteristi: Ivan Epih, Jakob Ogriček, Fran Petrič, Janko Simončič in Jakob Stražar, vsi pri 17. pešpolku; četovodje: Rudolf Bač, Martin Kostanjevec, Martin Antolič, Josip Gradišnik, Jurij Slana in Fran Vidovič, infanteristi: Fran Kalšek, Ivan Leskovek, Fran Lubeč, Rudolf Malenšek, Martin Ovsenjak, Vinko Prebil, Anton Potnik in Anton Tekave. — Zlato hrabrostno svetinjo je dobil narednik 97. pešpolka Matevž Predan. — Srebrno hrabrostno svetinjo 1. razreda so dobili: topničarja V. Markovič in A. Troha 12. gorskega artiljerijskega polka; rezervni kadetje: Ivan Brada, Karol Kavčič, Viktor Lavrenčak in Dragotin Veselič; četovodja Fran Hočevar, korporal Fran Terboš, podčastnik Ivan Snoj in infanteristi Viktor Novak, vsi pri 47. pešpolku; narednik Anton Puklavac, četovodja Miha Fras, enoletni prostovoljec četovodja Ivan Triller ter korporal Maks Završnik, vsi pri 87. pešpolku.

KRANJSKO.

Žrtve vojne. Na srbskem bojišču je padel Novomeščan Janez Fischer. Bil je sin znane rodbine Fischerjeve na Bregu. Naznanil je 19. oktobra smrt starejšemu vojniku kurt Somašar. Ta je tudi poslal denar, ki ga je pokojni imel še pri sebi in ga najbrže pred smrtjo izročil kuratu s prošnjo, naj ga pošlje starejšemu. Doma v Gor. Lovkvi pri Metliki zapuščena žena in tri otročice. Dne 12. oktobra je poslal ženi še razglednico iz Bosanskega Broda, kjer je celo družino zadnjikrat pozdravil pred odhodom na bojišče. — S severnega bojišča 14. oktobra piše neki gospod svojemu prijatelju sledeče vstrie: Dragi prijatelj! Ne navadno naključje! Danes zjutraj sem Ti na vojnopoštni dopisnici popravil občo vzdrževano vest, da je padel na bojišču Tvoj učenec praporščak Lovro Kastelic. Naznanil sem Ti, da je živ in zdrav. Žal, da to sedaj ni več res. Kolaj sem dopisnice odposlal, je bil Kastelic zadet od ruskega šrapnela naravnost v glavo in je takoj izdihnil. Sedaj leži mrtev, za-

nomlju, kamor je bil pozvan zaradi njega. Dne 2. okt. je prišel domov na dopust enega leta črnovojnik Miko Horvat, posestnik iz Dolenjce št. 18. Bil je ranjen 11. maja pri Kolomeji od dum-dum kroglice v desno roko, v kazalec in dlan, nakar je odšel na obezbovališče na železniško postajo v Kolomeji, kjer so mu obvezali roko. Od tu se je odpeljal v neko bolnišnico na Ogrskem, kjer je ostal do 28. maja, ko se je odpeljal v belnišnico na Dunaj, kjer je bil 3 mesece in 3 tedne. — Dne 18. oktobra, kakor že tudi parkrat poprej, slišali smo pri nas močno streljanje s topovi z južnega bojišča. Slišali so se prav različno posamezni strelji ter njih bobnenje in odmev. Sploh se sliši k nam večkrat grmenje topov, posebno če drži jug. — Letos smo imeli pri nas nekatere dni nenavaden trgat, in sicer pod dežniki. Ker je nekaj dni skoraj neprehodna lila, da ni bilo mogoče trgovati v lepem vremenu, morali smo v dežju in trgačice so držale nad seboj dežnike, a bližji vinogradi pa so si kurile ogenj, da so si grele roke, ker je bilo tudi prav hladno in burno vreme. Letos so delali po vinogradih veliko škode posebno kosi, ki so se letos nenavaden namnožili in jih je letalo po cele jate po trtju. Nekatere trte, posebno črninske, so popolnoma obrali, da ni ostalo skoraj jagode na njih.

Smrtna kosa. V Novem mestu je umrl Jakob Azman, oči novomeškega profesorja Cirila Azmana. Pokopali so ga 24. okt. ob veliki udeležbi duhovščine, profesorjev in uradnikov, dijakov in ob mnogobrojni spremstvu meščanstva iz vseh slojev in tudi obinštva iz okolice. — V Novem mestu je umrla občezana gospa Ana Wagner roj. Krnjak po dolgotrajni bolezni v 76. letu svoje starosti. Ranjko so položili 26. okt. v grob zraven njenega soproga Fr. Wagnerja, bivšega pisarniškega ravnatelja pri okrožnem sodišču v Rudolfovem in domobranskega stotnika. Ki je bil več let tudi stotnik uniformirane meščanske garde v Novem mestu. — V Zenevi v Švici je po kratki bolezni umrla Emilija Schlesinger, mati, stara mati, prababica in taneša velečlenske rodbine Gorjani na Rupčevru. Pokojnica je bila tudi v Novem mestu dobro znana in vsled njene ljubeznivosti občeca. — Dne 21. oktobra je umrl Fran Bambič, posestnik v St. Jerneju št. 5, star 86 let. Pogreb je bil 23. okt. ob obilni udeležbi sorodnikov, prijateljev in znancev ter občinstva iz vseh stanov. Pokojnik je bil skrben oče ter priden in marljiv gospodar. Opravljal je tudi službo cerkvenega ključarja pod štirimi župniki. Obenem je bil vedno občinski odbornik in svetovalec ter ga je srenja izvolila vsled njegovih vsestranskih zaslug svojim častnim občanom. Več let je bil tudi ud krajnega šolskega sveta. Zadnja leta se je umrl pač moral odpovedati tem službam, ker vsled oslabilosti oči in visoke starosti ni zamogel več opravljati takšnih dolžnosti. Ker je bil ranjki vrli Slovenec, je znal po tem svojem prepričanju tudi svoja otroka Janeza in Josipino lepo krščansko in v narodnem duhu vzgojiti. Oba sta stregla svojemu očetu potrpežljivo na njegovi bolniški postelji ter mu neutrudljivo stala na strani ob zadnji uri.

Samomor. V Zagorju je umrla prodajalka Alojzija Klembas. Bolehala je na živeli in v trenutku duševne zmedenosti je izpla veliko množino ocatve kisline.

Tretjega vojnega posojila je podpisalo pri hranilnici in posojilnici v Kandiji zraven njenega lastnega podpisa za 30.000 K še dotedaj 14 strank v skupnem znesku 11.500 K.

Odlikovanje. Za uspešno delovanje pri Rdečem križu v Novem mestu so bili odlikovani s srebrno kolajno, in sicer gospe in gospodične: Bertesche Olga, Clarić Marija, Ekl Gizela, pl. Garzarolli Ivana, Ipavitz Ljudmila, Kos Avgusta, pl. Mazanec Marija, Opitz Klara, Rogina Matilda, Slane Ana, Segula Leopoldina, Toporiš Ema in Žitek Jakobina; nadalje gospodje: dr. Heller Kamil, Kalcij Ludvik in o. Vavpotič Polikarp.

Velika svota v bankovcih se je našla v Vapčijavi-Semenu. Najditelj, kojega ime se ne omenja, jo je oddal okrajni sodnji v Metliki. Imenovanje. Cesar je imenoval profesorja na državni realni v Ljubljani dr. modr. in bogosl. Mihaela Opeko za deželnega šolskega nadzornika.

Šolsko leto 1915—16 se je na

novomeški gimnaziji začelo 19. oktobra v prostorih frančiškanske deške šole v samostanu. Stirje razredi imajo pouk dopoldne od 8. do 12. ure, drugi stirje razredi pa popoldne od 2. do 6. ure. V prvi razred je vstopilo 45 učenec.

Premešeni so iz Novega mesta sledeči uradniki avstrijskih drž. železnice: Maks Klodič vitez Sabladoski, višji komisar, direkciji v Trst, sedaj v Ljubljani; Maks Madlspurger, višji revident, direkciji v Linc; Robert Week, komisar, direkciji severozapadne železnice; Oto Kovarik, komisar, direkciji na Dunaj; Alfred Haussner, komisar, direkciji v Plzen; Ferdinand Wolf, višji komisar, gradbenemu vodstvu v Split; Alfred Chat, višji komisar, direkciji na Dunaj; Emanuel Hönig, revident, direkciji v Olomue.

ŠTAJERSKO.

Smrt na bojišču. Kadet v rezervi M. Srol piše enemu svojih celjskih znancev iz jugo-zapadnega bojišča med drugim: "Naznanjam Ti tudi, da je padel rezervni kadet profesor Anton Rabuza. Zadel ga je granata, ki je tudi njegovemu slugi odtrgala roko." Profesor Rabuza je podčeval na samostojnih nemško-slovenskih razredih v Celju. Kot dobrega učitelja ga je vse cenilo. — Dne 19. okt. je padel pri nekem saperskem oddelku na južozapadnem bojišču Martin Pauher, zidarski palir v Celju. Pokojnik je bil zlati pridlen član celjskega delavskega podpornega društva in prav dober pevec; pomagal je rad pri vseh narodnih prireditvah. Zapustil je staro mater in nedolnega otroka.

Umrl je v Kresnu ob Dravi dobro znani rodoljub, železnični podjetnik inženir J. Gajšek, star 80 let. Po gradbi dolenske železnice je nekaj časa bival v Ljubljani ter se potem preselil v Gradec in slednjič v Kresno ob Dravi. Bil je samec, naroden in imovit svoje večkrat izrazil, da zapusti svoje premoženje za ustanovo. Kdor ga je poznal, se ga bo rad spominjal.

Ljubavna drama. V neki kavarni v Ptujju službuječa natakarija Terezija Wohlmutter je imela že dlje časa ljubezensko razmerje z natakarijem Avgustom Wolfom, ki je sedaj strežnik v ptujski rezervni bolnišnici. Wolf je spoznal, da ima tehne vzroke, biti ljubosumen. Dne 30. oktobra je prišel popolnoči v kavarno, kjer je služila njegova nezvesta ljubica, se začel z njo prepirati in konečno nanjo štirikrat ustrelil iz revolverja. Zadel jo je tako, da ni upanja, da ozdravi. Seveda so Wolfa takoj zaprli, a mož se je še tisto noč ohešil.

Zaplemba jaje in krompirja. V Mariboru in političnem okraju mariborskem so zaplenile oblasti vsa jajca, kar jih pride na prodaj. Jajca se morajo oddati mariborskemu magistratu, ki jih potem prodaja prebivalstvu. — Ravnotako so oblasti zaplenile v istem okolišu krompir.

KOROŠKO.

Cerkvene vesti. Prestavljen je Viktor Ruprecht, župni upravitelj v St. Tomažu pri Celovcu, v Brezo ob Vrbskem jezeru. — Soprovizura župnije St. Jakob ob cesti je podeljena dr. Janezu Arnežju.

Za vojna kurata v rezervi sta imenovana duhovnika krške škofije Janez Braun, župnik na Kokočnem, in Kazimir Thomann, kaplan v Starem dvoru.

Zbolel je Leopold Kasl, župnik v Brezi.

Redovniško obljubo je 17. okt. napravila v samostanu šolskih sester v Mariboru Bogomira Grafenauer, rojena 21. nov. 1893 na Brdu pri Smohorju, hčerka koroškega poslanca Frana Grafenauerja.

Maksimalne cene za drva na Koroškem so za enkrat odpravljene.

Izprememba. Vodstvo ravnateljstva za proge družbe državnih železnic na Dunaju je poverjeno dvornemu svetniku in ravnatelju državnih železnic v Beljaku dr. Avgustu Speil vitez pl. Ostheimu; na njegovo mesto je imenovan višji stavbni svetnik Avgust Blaschke z Dunaja.

PRIMORSKO.

Bombe metal na Trst. Dne 24. oktobra je italijanski letalec metal bombe na Trst, ubil tri prebivalce in jih več ranil.

V rusko ujetništvo je prišel nekdanji italijanski državni poslanec Reke, znani Rikard Z...

Obsojena navijalka cen. Pa-priko z dobičkom 100 odstotkov je hotela prodajati v Trstu miro-dilničarka Edla Ferrazutti v ul. Portorosso št. 10. Ona je kupila papirko po 5 K kilograma, kakor je priznala pri razpravi, zahtevala pa je od svojih pomočnikov, da morajo prodajati kilogram po 10 K. Obsojena je na 80 K globe.

HRVATSKO.

Poskušen samomor zaradi bede. V Zagrebu sta se poskusili zastrupiti 46letna Julka Zadravec iz Vazraždina in njena 15letna hčerka Slavka in to bržkone zaradi bede in pomanjkanja živil.

BOSNA.

Nevihita in povodenj. Dne 28. oktobra je nastala v Sarajevu velika nevihta in so bili nižje ležeči deli mesta kar pod vodo. Več malih hiš se je podrlo, druge so morali demolirati. Škoda je velika.

SLUŽBO DOBI

takoj Slovenka za hišna in kuhinjska opravila.

Jos. Nosse, 1226 E. 55. St., Cleveland, Ohio. 26-11—2-12)

Čudovita zdravljenja.

Če trpite na boleznih na pljučih, v želodcu, jetrih, obistih, na katarju, revmatizmu ali živcih, — ne odlašajte niti en dan, temveč se informirajte glede našega zdravljenja potem elektrike in serumov kot se jih rabi v največjih evropskih sanatorijih, ki so pomagali stotinam vaših rojakov, ki so bili v brezupnem stanju, a so sedaj zdravi in srečni. Poskusite naše zdravljenje. Pomeni VRNJENO ZDRAVJE.

Dr. L. E. SIEGELSTEIN, 308 Permanent Bldg., 746 Euclid Avenue, Cleveland, Ohio.

PRVA HRVAŠKO-SLOVENSKA
I. TOVARNA TAMBURIC V AMERIKI

priloga se vsi Slovenci tam-buraški zborom kakor tudi posameznikom, ki ljubijo tambure. V tej tovarni se izdelujejo tambure po najnovejšem sistemu in na popolnomaših umetniških načelih. Okrašene so s biseri in vakovrstnimi rožami. Velika zaloga vakovrstnih godal in najboljših gramofonov ter finih slovenskih plošč i. t. d. Veliki ilustrirani cenik s slikami pošljem vsakemu zastonj. Ivan Benčič, 4054 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Moja osebna poslanica nade.

Zelim, da me pozna vsaki moč in vsaka žena v tej državi, katera trpi na bolezni. Zelim, da me poznajo vsi kot prijatelja—da vedo kdo sem kaj sem stoni v preteklosti in kaj delam sedaj. Moja slika vam lahko svetuje, da sem ovisel v medicinski praksi, katere vršim že dolgo vrsto let; moji laje so danes znanele po dolgi letih študiranja, raziskavanja in dela. Slikno sem priložil in analiziral vse tiste stare, kronične in globoke vkr-jenjene bolezni, ki se tako trsko zdravijo in o katerih ima mnogo drugih zdravnikov le površno znanje. Zelim, da mi vsak bolan mož in vsaka bolna ženska zapu- svoje teškoče in tajnosti; vsakemu bom dal pošten nasvet, ker želim, da sem z vsakim dober prijatelj. Pišite po brezplačno knjižico, katere vam nudim, in čitajte mojo poslanico nade.

Dr. J. Russell Price Co., 1100, 208 N. 5th Ave., Chicago, Ill.

POTREBUJEM

še 25 do 30 mož. Plača \$1.50 na dan in hrano, ali pa \$1.00 od tisoč čevljev za žagati logse. Vzemite železnico do Johnson City, Tenn., in od tam pa do Pensacola, North Carolina, in 4 milje proč sem pa jaz.

Joseph Pozar, Pensacola, N. C. Box 25, (27-29—11)

HARMONIKE

bodil kakršnekoli vrste izdelujem in popraviljam po najnižjih cenah, a de lo trpežno in zanesljivo. V popravu zanesljivo vsako pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravu vzamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakoršno kdo zahteva brez nadaljnjega vprašanj.

JOHN WENZEL, 1617 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

Zakaj je človek bolan?

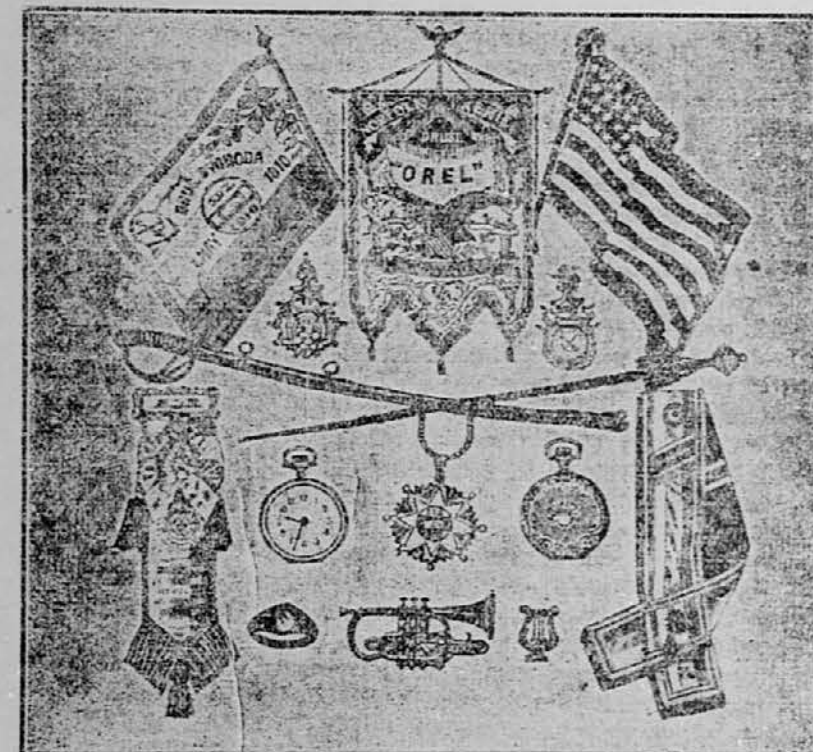
V največjih slučajih zato, ker ne dobi zdravlil, ki bi direktno delovale na bolezen. Naše zdravlila iz Dem. Lekarne pa so v tem oziru zanesljiva. Zato smo tudi pomagali rojakom k zdravju, ko jim druga zdravlila niso nič pomagala. Kakor smo pomagali drugim, tako lahko tudi vam, ako se na nas obrnete. Ako ste bolni, naročite si zdravlila, to bo vam v korist. Mi imamo za vse sledeče bolezni dobra zdravlila: za žlečične bolezni, bodisi slaba prebava, napetost, pečenje, za jetrne bolezni, ledene, boleč kri, rane, malkrkvost, splošna slabost, tajne bolezni, moška onemoglost itd. Pomade za las, odpravo krola itd. Vsa naročila se rešujejo strogo zupno. Pisna naslovite sledeče:

J. F. DOLENC,

Box 319,

Milwaukee, Wis.

dobite "GLAS NARODA" skozi štiri mesece dnevno, izvzemši nedelj in po-stavnih praznikov. "GLAS NARODA" izhaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobita tedensko 36 strani berila, v mesecu 156 strani, ali 634 strani v štirih mesecih. "GLAS NARODA" donša dnevno poročila z bojišča in razne slu-ke. Sedaj ga sleherni dan razpošiljamo (2,000) — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse osebje lista je organizirano in spada v strokovne unije.

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti bandero, zastavo, regalje, godbene instrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete uro, veržico, priviske, prstane itd., ne kupite prej nikdar, da tudi mene za cene vprašate. Uprisanje Vas stane le 2c. pa si bode prihranili dolarje.

Cenike, več vrst pošiljam brezplačno. Pišite ponj.

IVAN PAJK & CO., Conemaugh, Pa. Box 328.

ŽELODČNE
BOLEZNI

okorela jetra, žolčnica, zapeka, zlata žila, revmatizem, katar, naduha in funkcionalne bolezni srca se lahko uspešno zdravijo privatno na domu in z majhnimi stroški.

Želim tudi, da se seznanite z našim uspešnim načinom zdravljenja na domu takih bolezni kakor so sifilis, nečista kri, kožne bolezni, kapavica, živčna slabost, moška nemoč, semenotok, slabost možganov, kongestivna striktura, bolezni na mehurju in ledvicah in razne druge bolezni na spolno-urinar-nih organih na katerih mnogi moški toliko trpijo.

Zdravniška knjižica, katere šteje 96 strani, zastonj.

Pišite še danes po to knjižico in u njej boste našli enostavna fakta v razumljivem, materinskem jeziku. Ta knjižica je zaloga znanosti in vsebuje informacije in nasvete, ki bi jih moral znati vsak moški in vsaka ženska; posebno pa so ti podatki koristni tistim, ki mislijo na ženitev. Ako torej hočete znati, kako bi do-bili nazaj svoje staro zdravje in moč, pišite takoj po to brezplačno knjižico in zvedeli boste, kaj je potrebno glede te ali one bolezni. Ne pošiljajte denarja! — pošljite samo vaše ime in naslov na spodnjem kuponu. Ne trošite denarja za kakšno neverodna sredstva, temveč čitajte to knjižico, katere je kašipot k zdravju, in črpajte iz nje pravočasne nasvete in podatke. Pri tem lahko zveste, na čem vi trpite in kako se more vaša teškoča obvladati.

Kupon za brezplačno knjižico.

Zapišite vaše popolno ime in naslov, izrežite in pošljite nam še danes. Plačate potrebno poštino, da dobimo pismo o pravem času.

DR. J. RUSSELL PRICE CO.,

S. 1100, 208 N. 5th Ave., Chicago, Ill.

Gospodje: Prosim, pošljite mi takoj vašo zdravniško knjižico popolnoma zastonj in poštino prosto.

Ime in priimek _____

Štev. in ulica ali Box _____

Mesto _____ Država _____

WATERLOO

Francoski spisala: Erckmann-Chatrian.

Za "Glas Naroda" prevel G. P.

19

(Nadaljevanje)

— Da, — je rekla ona ter se bolj dvignila glas, — sedaj zopet pričena s svojimi devtupi, sedaj, ko je vsak mislil, da je vse pri kraju.... Sedaj se vrača kot prava kuga, hujski je kot je bil kedaj prej....

Čutil sem kot nekako ginjenje v njenem glasu. Gospod Gulden je bil navidezno zaposlen s vojnim delom.

— Kdo je kriv, mati Grete? — je vprašal nenadoma. — Ali mislite, da bi moglo iti vse to tako naprej, te vedne procesije, te mase in pridige proti narodnemu imetju, te stalne grožnje, da se bo zopet uvedlo stari vladni sistem?... Ali mislite, da se je kaj takega doživelo, odkar obstaja svet? Ali si morete misliti nekaj, kar bi se bolj naščuvalo narod k ustaji, narod, katerega se skuša zopet potlačiti v prah? Ali ni videti kot da je Napoleon sam povedal Burbonom na ušesa vse te gluposti, ki morajo napolniti ljudi s studom? Recite, če ni bilo vsega tega naravnost pričakovati?

Pri tem je trajno opazoval s svojim povečanim steklom uro, da ostane miren, dočim sem jaz od strani opazoval teto Grete. Postala je parkrat blede in rdeča in Katarina ji je izza peči neprestano migala, naj ne napravi v naši hiši nobenega škandala. Ta trdovratna ženska pa se ni niti malec brigala za vsa ta svarila.

— Torej tudi vi se veselite tega? — je rekla. — Vi izpreminjate svoje mnenje od enega dne na drugi kot vsi ostali. Kakor hitro se vam zdi, pustite iti svojo republiko k vragu!

Tedaj je oče Gulden čisto nalahno zakašljaj, kot da mu je v grlu nekaj napoti in preko pol minute se nam je vsem zdelo, da razmišlja o neki stvari. Konečno pa je rekel:

— Teta Grete! — Ni prav, da nam očitate kaj takega. Če bi hotel izpremeniti svoje naziranje, bi bil moral storiti to že prej. Mesto da sem urar v Pflzburgu, bi bil polkovnik ali general kje drugod kot so številni drugi. Jaz pa sem vedno za republiko in človeške pravice, sem bil ter bom tudi ostal.

Nato se je naenkrat obrnil, pogledal teto Grete od glave do pete ter nadaljeval z dvignjenim glasom:

— In ravno raditega mi je Napoleon Bonaparte ljubi kot grof Artois, kot vsi emigranti, misijonarji in čudodelniki. On mora ohraniti vsaj nekaj od naše revolucije, mora spoštovati narodno posest ter stalnice vsakega človeka, katero je zadobil po novih postavah. Kakšno pravico pa bi imel drugače nazivati se cesarjem? Če bi ne hotel vzdržati enakosti, kak vzrok bi imel nato narod, da ga še nadalje trpi? Royalisti pa so se nasprotno lotili vsega ter so vse uničili, kar smo zgradili mi. Raditega mi je ta ljubi, razumete?... —

— A, to je pa nekaj čisto novega. — je rekla teta Grete. Smejala se je zelo zaničljivo in ne vem, kaj bi dal za to, da bi se nahajala v Vierwinden.

— Preje ste govorili drugače, — je vskliknila. — Ko je oni drugi zopet postavil na njih mesta škofe, nadškofe in kardinale ter se pustil maziliti od papeža s svetim oljem; ko je poklical nazaj emigrante ter dal gozdove in gradove plemiškim družinam nazaj ter imenoval na duce knezov, vojvod in baronov; — tedaj sem vas večkrat slišala govoriti, da je to nesramno, da je on izdal revolucijo. Tedaj bi vam bili Burboni ljubi, kajti ti niso vedeli boljšega ter so bili slični kosom, ki pojejo vedno isto pesem, ker ne znajo druge ter mislijo, da je to najlepša pesem na svetu. On pa, — tako ste pravili, — je sin revolucije in njegov oče je imel baje par ducev koz v korziških gorah. — To bi mu moralo od pričetka vlti misel, da so vsi ljudje enaki in da jih more dvigniti le ženij in vestnost. Vse te stare okorenlosti, vse te neumnosti, bi moral zaničevati ter voditi vojne le z namenom, da brani nove pravice, nova naziranja, ki so prava in o kojih triumfu se ne more dvomiti. Ali niste rekli, to, ko ste se pogovarjali z očetom Colinom v našem vrtu, ker bi vas sicer takoj zaprl v ječo, če bi vas kdo slišal? Ali niste rekli tega med seboj ter v moji navzočnosti?

Oče Gulden je postal popolnoma bled. Opazoval je svoje noge ter nervozno vrtel v rokah svojo posodico za nujljanje. Videl sem blesteti na njegovem obrazu celo nekaj ginjenja.

— Da, to sem rekel. — je izjavil konečno. — Rekel sem ter mislim še danes tako. Jaz imam zelo dober sponin, mati Grete. Res je in deset let sva se morala oče Colin in jaz skrivati, da si poveza stvari, ki so bile resnične in ki so se morale raditega izpolniti. K temu pa nas je prisilil despotizem enega samega človeka, ki je bil rojen med nami in katerega smo dvignili s svojo srčno krvjo. Danes pa so stvari drugačne. Ta mož, kateremu se ne more odrekat ženičnosti, je moral doživeti, kako so ga zapustili vsi njegovi podporniki in priliznjenci. On je sedaj spoznal, da temelji njegova prava sila v narodu in da so dovedle velike zveze, na katere je bil žalibog tako ponosen, od njegove pogube. Sedaj nas bo zopet opustil onih in to je, kar me veseli.

— Ali nimate sami nobenega poguma? Ali ga res tako rabite? — je vskliknila teta Grete. — Če vam niso ugnajale procesije, če bi bili vi v resnici to, kar zatrjujete, namreč narod, — zakaj potem rabite onega drugega?

Tedaj pa se je pričel oče Gulden smehljati ter je rekel:

— Če bi smel vsakdo ravnati po svoji volji, če bi se toliko ljudi ne vdeležilo teh procesij deloma iz samoljublja, da pokažejo nove oblike, deloma iz proračunanja, da dobijo dobre službe in dovoljne listine, potem bi imeli vi prav, gospa Grete ter bi ne potrebovali nobenega Napoleona, da strmoljavi vse to. Potem bi se videlo, da imajo štiri petine naroda zdravo človeško pamet in v tem slučaju bi morda zaklinal grof Artois sam: — Stojte! — Ker pa hinavstvo ter samogoltnost vse pokrijeta ter izpremenita dnevno svetlobo v najtemnejšo noč, potem je treba take nevihte, da se vidi jasno. Vi in ljudje vašega kova so krivi, da se morajo veseliti ljudje, ki niso nikdar izpremenili svojih naziranj, da se je pojavila mesto kolike mrzlice.

Oče Gulden je konečno vstal ter hodil po sobi gorindol v velikem razburjenju. Ko pa je hotela teta Grete zopet pričeti, je vzel svojo kاپico ter odšel z besedami:

— Povedal sem vam svoje mnenje ter govorite z Jožefom, ki vam bo dal vedno prav. — Nato je odšel in teta Grete je rekla:

— On je star norec ter je vedno ostal isti. Če ne greš sedaj takoj v Švico, ne vem, kam boš moral šiti. O tem bomo še enkrat govorili, da bomo vedeli, kaj storiti. Pričakovati se mora dogodkov in morda bodo orožniki dotedaj prijeli Bonaparta. Kakor hitro pa bo prišel v Pariz, moramo mi iti nekam drugam.

Poljubila naju je, vzela svojo košaro ter odšla.

Takoj nato se je vrnil oče Gulden ter se je nemudoma lotil dela, ne da bi še nadalje govoril o teh stvareh. Bila sva oba zelo zaničljiva. Najbolj pa me je presenetilo to, kar mi je rekla Katarina na večer: — Midva bova vedno poslušala gospoda Guldena.... On ima prav ter razume o celi stvari več kot moja mati in on nam bo dal tudi dobre nasvete.

Ko sem slišal to, sem si mislil:

— Ona drži z očetom Guldenom, ker čitata skupaj časopise. Ti časopisi pa pravijo vedno to, kar jim najbolj prija. Kljub temu

pa bo zopet treba vzeti na ramo turnistro, v roko puško ter korakati. To je naravnost strašno in človek bi bil rajše v Švici ali pa v Lipskem.

Jaz nisem hotel ugovarjati Katarini, a njene besede so me zelo razsrdile.

XII.

Od tega trenutka naprej je vladalo povsod veliko razburjenje. Častniki na dopustu so klicali naglas: — Vive l'Empereur! — Mestni poveljnik bi rad ukazal njih aretacijo, a bataljon je držal z njimi in orožniki so se vedli, kot da ne slišijo ničesar. Delalo se ni nič več. Davkarji in kontrolerji, mestne in državne oblasti so bile v strašni zadregi. Nikdo se ni hotel izjaviti za Napoleona ali za Ludovika XVIII., seveda brez ozira na krove, zidarje, rokovalce in dmarje, katerih se ne more odstaviti. Kadar so šli ti po cestah, so čisto neženirano kričali: — Proč z emigrantje! — ter so se celo rogali splošni zmedenosti, ki je zavladala. Nekega dne se je glasilo v listu: — Cesar je v Grenoble! — Prihodnjega dne: — V Lyonu je že! —

Ko je čital gospod Gulden na večer taka poročila, je bil zelo dobre volje ter rekel:

— Iz tega se izprevidi, da so Francozi za revolucijo in da ne bodo mogli ostali nikdar nastopiti proti temu. Ves svet kriči: — Proč z emigrantje! To je svarilo za ljudi, ki vidijo jasno. Burboni so nas hoteli vse napraviti za Vandejece in sedaj vidijo uspehe svojega dela. —

(Nadaljevanje se)

EDINI SLOVENSKI JAVNI NOTAR

(Notary Public)

v GREATER-NEW YORKU

ANTON BURGAR

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

IZDELUJE IN PRESKRBUJE

vsakovrstna pooblastila, vojaške prošnje in daje potrebne nasvete v vseh vojaških zadevah. Rojakom, ki žele dobiti ameriški državljanski papir, daje potrebne informacije glede datuma izkrcanja ali imena parnika.

Obratite se zaupno na njega, kjer boste točno in solidno postreženi.

MODERNO UREJENA TISKARNA GLAS NARODA

VSAKOVRSNE TISKOVINE

IZVRŠUJE PO NIZKIH

CENAH.

DELO OKUSNO.

IZVRŠUJE PREVODE V
DRUGE JEZIKE.

UNIJSKO ORGANIZIRANA.

POSEBNOST SO:

DRUŠTVENA PRAVILA,
OKROŽNICE — PAMFLETI,
CENIKI I T. D.

VSA NAROČILA POŠLJITE NA:

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Kaj pravijo pisatelji, učenjaki in državniki o knjigi Berta pl. Suttner

"Doli z orožjem!"

Lev Nikolaevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem s velikim užitek prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga je vpilna na človeka in obsega nebroj lepih misli....

Friderik pl. Bodenshtet: Odkar je umrla madama Stael ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dodel: "Doli z orožjem" je pravo ogledalo sedanjega časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehoti pomisliti, da se bližajo človeštva boljše časi. Kratkotrajno: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovski: To knjigo bi človek najraje poljubil, v dno srca me je pretrgalo, ko sem jo prebral.

Štajerski pisatelj Peter Rosegger piše: Sedel sem v nekem gozdu pri Krieglach in sem bral knjigo s naslovom "Doli z orožjem!" Prebral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju. Ko sem jo prebral, sem zazlel, da bi se prestavilo knjigo v vsi kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjižarna, da bo je tudi v tolah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družbe, ki bi razširjale ta knjigo?

Henrik Mart: — To je najbolj očarljiva knjiga, kar sem bil kdaj bral....

C. Neumann Nefer: — To je najboljša knjiga, kar so ji h spali ljudje, ki se borijo za svetovni mir....

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu): Ne bom davil knjige, samo imenoval jo bom. Vsekemu jo bom poslušal. Naj bi tudi ta knjiga našla svoje apostole, ki bi bili naše kriskrvest in učili vse narode....

Financi minister Dunajski je rekel v nekem svojem govoru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posebni knjigi opisana na pretresljiv način vojna. Knjige ni napisal noben vojaški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta ženska Berta pl. Suttnerjeva. Prosim vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da se ne bo nikdo več navduševal za vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 50 CENTOV.

Naročite jo pri:

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

NAZNANILO.

Rojakom v državah Illinois in Wisconsin naznanjamo, da jih bo obiskal naš zastopnik

Mr. FRANK MESH

kateri je opravičen pobirati naročnino za list "Glas Naroda" in is tajati pravoveljavna potrdila. Rojakom ga toplo priporočamo. Upravištvo "Glas Naroda".

Prosti nasvet in informacije priseljencem.

"The Bureau of Industrien and Immigration" za državo New York varuje in pomaga priseljencem, ki so bili osleparjeni, oropani ali s katerimi se je slabo ravnalo.

Brezplačno se daje nasvete priseljencem, kateri so bili osleparjeni od bankirjev, odvetnikov, trgovcev z zemljišči, prodajalcev parobrodskih listkov, spremljevalcev, kažipotov in posestnikov gostiln.

Daje se informacije v naravnolazajskih zadevah: kako: postati državljani, kjer se oglašiti za državljanske listine.

Sorodniki naj bi se sestali s priseljenci na Ellis Islandu ali pri Barge Office.

DRŽAVNI DELAVSKI DEPARTMENT
(State Department of Labor)
BUREAU OF INDUSTRIES
AND IMMIGRATION.

Urad v mestu New Yorku: 26 East 29th St., odprt vsaki dan od 9. ure zjutraj do 5. popoldne in v sredo zvečer od 8. do 10. ure.

POZOR ROJAKI!

Najbolj upoštevno nasveto za kenoake in možke laze. Kakor tudi za možke brke in brado. Ako se radi to mazilo, strastejo v 6 tednih in krašni gosti in dolgi lasje, kakor tudi možkine brane lase in brado in nebo odpadali in se ovisli. Revmatizem, kostbol ali trganje v rokah, nogah in križu v 8 dneh popolnoma odpravim, rane, opekline, bole, ture, kraste in grinte, potne ooge, kurje oči, bradovice, osebline v par dneh popolnoma odstranim. Kdor bi moja zdravila brez uspeha rabil, mu jamčim za \$5.00. Pišite takoj po cenik in knjižico pošiljem vastonj.

JAKOB WAHOČIČ,

1092 E. 64th St., Cleveland, O.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA
"GLAS NARODA", NAJVEČJI
SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR.
ORŽAVAH.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonij-
skih posestev vseh yelesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.

na 20tih strahch in vsaka stran je 10½ pri 13½ palca velika

Cena samo 25 centov

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevidov

na 8 strahch, vsaka stran 8 pri 14 palcev.

Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število prebivalcev, držav in posameznih mest. Ravn otako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Pošljite 25c. ali pa 15c. v znakmah in natančen naslov in mi vam takoj odpošljemo zaželeni atlas. Pri večjem odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

ZASTONJ

deset (10) HASSAN kuponov
(IZREŽITE TA KUPON)

TA POSEBNI KUPON je vreden deset (10) HASSAN CIGARETNIH KUPONOV ako se ga predloži skupno s devetdesetimi (90) ali več rednimi HASSAN CIGARETNIH KUPONI v kakikih HASSAN PREMIJSKIH POSTAJ ali pri

THE AMERICAN TOBACCO CO.,
Premium Dept. 490 Broome St. New York, N. Y.
Ta ponudba ugasne 31. marca 1916.

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav.

Velikost je 21 pri 28 palcih.

Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi

Stensko mapo cele Evrope \$1.50.

Veliko stensko mapo, na eni strani Združenjene države in na drugi pa celi svet, cena \$1.50.

Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalmacije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemčije, Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepričal, da dospejo denarne pošiljatve tudi sedit zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebuje pošiljatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino!

100 K velja sedaj \$15.20 s poštnino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.